

us, nietst in Crayste
 wafelt in de. wist
 e. Oltangstordant
 yfont, lypander lijnd
 narin craftloos eijig,
 indruy eijer some
 e. Ofte onfuisde hant
 ing, t'raiste ain doefte
 side hant gandigt, die
 is d'gan, die nodre
 wist hant, de gelijft
 A. D. 1711

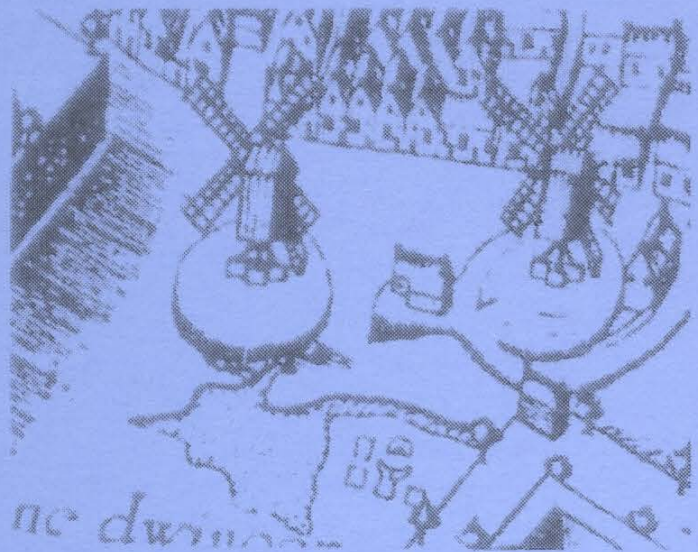
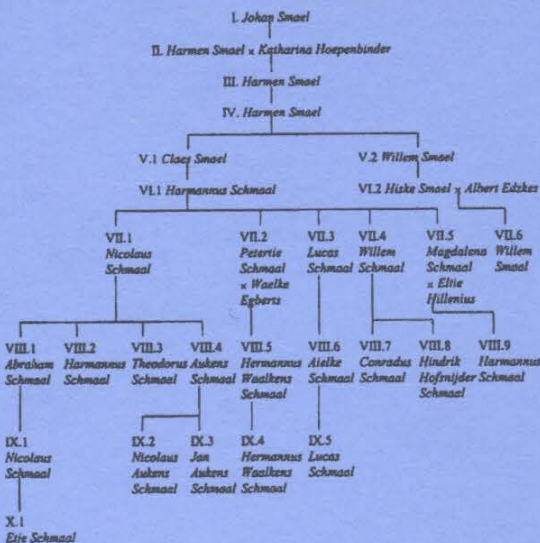
De Schoolmeester.

Maakt medecyn, Niet tot senyn.

HDP

HuppelDePup
 Afdelingsorgaan
 Nederlandse
 Genealogische
 Vereniging
 afdeling
Groningen
 Jaargang **10**
 nummer 2

HuppelDePup

wordt uitgegeven door de NGV (Nederlandse Genealogische Vereniging) afdeling Groningen en verschijnt drie keer per jaar.

Abonnementen

HuppelDePup wordt gratis toegestuurd aan de leden van de NGV afdeling Groningen.

Overige leden van de NGV kunnen zich abonneren middels een bijkomend of gezinslidmaatschap (à € 8,50 per afdeling/lidmaatschap) van de afdeling Groningen. Dit kunt u aanvragen bij de landelijke ledenadministratie: NGV, Postbus 976, 1000 AZ Amsterdam. Voor nadere informatie kunt u contact opnemen met de afdelingssecretaris.

Andere belangstellenden kunnen een los abonnement nemen op HuppelDePup door overmaking van € 8,50 op girorekening 556 30 62 t.n.v. NGV afdeling Groningen te Hornhuizen o.v.v. 'Abonnement HuppelDePup'.

Opzeggen van losse abonnementen schriftelijk vóór 1 november van het lopende jaar.

Oude nummers en jaargangen

Losse nummers, voorzover voorradig, kosten € 3,00. De jaargangen 1994 t/m 2002 (met index) kosten € 8,50 per jaargang, drie jaargangen kosten € 20,00, vijf € 27,50 en elke volgende jaargang € 4,50.

Deze kunnen verkregen worden door het verschuldigde bedrag over te maken op de hierboven genoemde girorekening o.v.v. de gewenste nummers/jaargangen.

Tevens worden ze (met korting) aangeboden tijdens de afdelingsbijeenkomsten.

Schrijvers-exemplaren

Schrijvers van artikelen kunnen auteursexemplaren verkrijgen tegen een gereduceerd tarief, mits vooraf aangevraagd.

Kopij voor HuppelDePup

Kopij voor het volgende nummer **uiterlijk begin juli 2003** toesturen aan het redactieadres: **Sneliusstraat 28, 9727 JN Groningen** of via e-mail hjehartog@wanadoo.nl.

Enige spelregels

- Het spreekt vanzelf dat kopij grotendeels betrekking dient te hebben op Groningen.
- Bij voorkeur insturen op floppy (met een afdruk) of duidelijk geschreven/getypt.
- Hoewel we uiteraard blij zijn met elke inzending, worden meerdere bijdragen van één inzender verspreid over diverse nummers van HuppelDePup.
- Te lange artikelen kunnen door de redactie worden bewerkt/ingekort in overleg met de auteur.

Verantwoordelijkheden

De redactie is niet verantwoordelijk voor de inhoud van de stukken die zijn voorzien van een naam. De redactie behoudt zich het recht voor artikelen te weigeren, te redigeren, in te korten en enigszins aan te passen evt. in samenspraak met de schrijver van het artikel.

Eerder en elders gepubliceerde artikelen worden niet geplaatst. Artikelen worden opgenomen in volgorde van ontvangst en/of belangrijheid, een en ander ter beoordeling van de redactie.

Advertenties

Indien u een advertentie wilt laten opnemen in de volgende HuppelDePup, wordt u uitgenodigd te informeren naar de zeer interessante advertentie-tarieven. De penningmeester mevr. G.J. Kaman-Broekhuizen (tel.: 0595-487074) zal u graag alle benodigde informatie verstrekken. Leden met niet-commerciële advertenties (bv.: te koop aangeboden) krijgen korting.

Website NGV afdeling Groningen:

<http://www.ngvgroningen.nl>

Inhoud HuppelDePup

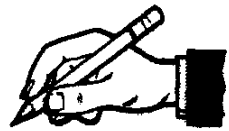
Voorwoord	33
Mededelingen	33
In memoriam G.A. Brongers	34
Afdelingsprogramma	36
Agenda	37
Genealogisch voorstellen	38
Van de bestuurstafel	40
Recept tegen hondsdolheid	41
Onbekende bron wordt bekende bron	43
Ik vond ze toevallig	44, 45, 54

mei 2003, jaargang 10 nr. 2

Kwartierstaat Lumkes	45
Groninger armen in de 18 ^e eeuw	46
Naamslijsten II: Gildebreeders van de groot schippersgilde te Groningen, 1725	51
Van Londenberg	53
Overgrootvaders eethoek	55
Nieuws van de archieven	57
Alle@@@l digi@@@l	58
Boekenrubriek	59
Vragenrubriek	61

Voorwoord

De redactie

Wist u dat HuppelDePup (HDP) niet het eerste blad van onze afdeling was? Al in 1954 had de toen "Groningen en Winschoten" geheten afdeling een blad, wat na enige jaren de naam *Gruoninga* kreeg en later als zelfstandig orgaan verder ging. Die eerste jaargangen zijn trouwens nog, nu als drie boeken (helaas zonder index), te koop bij Menno de Lange. De afdeling veranderde daarna nog een paar maal van naam.

Vooraf het taalgebruik is alleraardigst om te lezen. Zo vraagt de redactie regelmatig om kopij, in bewoordingen als "de redactie schreeuwt om copie" (juni 1956) en "weshalve wij de lezers verzoeken de redactie hiervan (copij) niet verstoken te laten blijven" (juni 1961). Oktober 1961 wordt het stellen van vragen ingesteld. Indien er van de kant van de beantwoorders geen bezwaar bestaat, worden antwoorden afgedrukt.

Een heel aardige: december 1961 doet de heer Renssen het aanbod de stencils (het blad werd toen gestencild) kosteloos af te draaien, uiteraard wordt papier in rekening gebracht. Het komt de Redactie als "buitengewoon opportuun voor, weshalve zij gemeend heeft dit uitzonderlijke aanbod te moeten accepteren".

Diverse werkers van het eerste uur zijn nog genealogisch actief, zoals o.a. Frans Renssen (knipseldienst), Otto Roemeling (redactie *Gruoninga*) en Nell Elema (schrijft regelmatig artikeltjes in HDP). De heer G.A. Brongers, ook een van degenen die (bijna) vanaf het begin betrokken waren bij de afdeling, is op 4 december 2002 overleden. In dit blad vindt u een in memoriam geschreven door M.C. van Hoorn, waarin ook diverse gebeurtenissen en personen uit die begintijd de revue passeren. Daarnaast uiteraard weer de vaste rubrieken, waarmee we u veel leesplezier wensen.

50^e NGV Genealogische Dag d.d. 17 mei

Zoals u al in HDP heeft kunnen lezen wordt op 17 mei a.s. in de Rheehorst te Ede de 50^e Genealogische Dag van de NGV gevierd. Op het programma staan o.m. lezingen over zoeken op internet naar genealogische gegevens, maken van een familiewapen, onderzoek naar bronnen in het buitenland, en het maken van uw eigen homepage. Mogelijk wordt er een veiling gehouden van oude en interessante boeken. Als u van plan bent deze manifestatie te bezoeken en tegen gereduceerd tarief in groepsverband wilt reizen, kunt u zich opgeven bij onze secretaris, de heer Ruud Ploeger (zie omslag HDP voor zijn adresgegevens).

Aspecten van het Groningse recht in de 17^e en 18^e eeuw

Op 5 februari hield de heer P. Brood, auteur van *Het oude Groninger recht*, een lezing over dit onderwerp. De tekst van deze lezing is verkrijgbaar bij de voorzitter, de heer Joop van Campen (zie de omslag voor zijn adresgegevens).

Lidmatenlijsten Lutherse Kerk te Sappemeer

Van mevrouw Marchien van Zandwijk-Hillebrands ontvingen wij kopieën van twee lidmatenlijsten van de Lutherse Kerk te Sappemeer uit resp. 1740 en 1782. In het volgende nummer van HDP meer aandacht hiervoor.

In memoriam G.A. Brongers

M.C. van Hoorn, Appingedam

Op 4 december 2002, een dag voor zijn 85^e verjaardag, overleed Georg Alfred Brongers. Hij was gedurende 25 jaar voorzitter van de afdeling Groningen en Noord-Drenthe van de Nederlandse Genealogische Vereniging. Brongers had een brede interesse. Genealogie en heraldiek behoorden vanzelfsprekend tot zijn belangstellingsgebieden. Op andere terreinen voelde hij zich evengoed thuis. Hij bezat een indrukwekkende verzameling oudheden en antiek. Als conservator van het Niemeijer Nederlands Tabacologisch Museum en van het Museum Het Hoogeland was hij in zijn element. Zijn gave om contacten te leggen kwam hem daarbij zeer van pas.

Brongers, geboren te Haarlem, had van vaderskant Groninger voorouders. Vanaf zijn huwelijk in 1947 woonde hij onder Toornwerd bij Middelstum. Zijn echtgenote stamde uit de doopsgezinde geslachten der Huizinga's en Coolman's, waarover in de negentiende eeuw was gepubliceerd door ds. J. Huizinga. Brongers ontdekte dat deze tot een deels onjuiste opstelling was gekomen. Hij publiceerde daarover in 1953 in *Gens Nostra*. Later bleek het artikel van Brongers nog voor enige verbetering vatbaar. Maar belangrijk is dat hij het grote belang van bronnenonderzoek had aangetoond. Dat was destijds minder voor de hand liggend dan thans.

In 1951 werd de afdeling Groningen van de Nederlandse Genealogische Vereniging opgericht en in 1954 verscheen het eerste nummer van het afdelingstijdschrift. Dit tijdschrift heette aanvankelijk *Mededelingenblad*, maar kreeg na enkele jaren de naam *Gruoninga*. Brongers schreef reeds in de eerste jaargang een artikel in het tijdschrift – over genealogische aantekeningen in vijf familiebijbeltjes die hij bezat.

Brongers was ook anderszins genealogisch actief. Hij nam het leeuwendeel op zich van het boerderijenboek Loppersum, dat in 1956 verscheen en in 1981 werd heruitgegeven. Typisch voor Brongers was dat hij verbindingen beschreef tussen Lopper boerenfamilies (Glas, Hofman, Wiersema e.a.), en dat hij zorgde voor bijdragen van auteurs van naam als P.B. Kooi, I. Hamming en W.J. Formsma.

Hij nam de genealogie Woldring (1969) mede voor zijn rekening, terwijl hij in 1987 samen met A.B. Dull tot Backenhagen, en met P. Bultsma als tekenaar, de *Noord-Nederlandse Heraldiek* het licht deed zien. Brongers was lid van het Consulentenschap voor de Heraldiek in de provincie Groningen.

In 1961 trad Brongers als secretaris toe tot het afdelingsbestuur. Een jaar later werd hij voorzitter. De afdeling had toen al drie voorzitters gehad, namelijk J.H. Senter, R. Veendorp en C.J. Lutter. Brongers ving met zijn voorzitterschap aan in een bestuur met enkele bekende namen, te weten mevrouw P.J.C. Elema als secretaresse en ir. Th.P.E. de Klerck en drs. O.D.J. Roemeling als leden.

In 1963 stond in *Gruoninga* een bestuursprogramma. Er moesten (1) lezingen zijn, er zou (2) een genealogische tentoonstelling komen, er moesten (3) excursies worden georganiseerd, er werd gedacht over (4) werkbijeenkomsten over bekende Groninger families, en natuurlijk moest er (5) een afdelingstijdschrift zijn. Brongers

liet hiermee zien dat hij een duidelijke visie op de taak van het afdelingsbestuur had.

De genealogische tentoonstelling, met 288 catalogusnummers, kwam er in 1964 te Warffum, in het Museum Het Hoogeland. Brongers had een erecomité geformeerd, waarin onder andere de burgemeester van de gemeente Warffum en de voorzitter van de N.G.V. zaten. Het hoofddoel van de tentoonstelling was, zoals de catalogus vermeldde: het breder bekend maken van de genealogie.

In 1979 vond de Genealogische Dag van de NGV eveneens te Warffum plaats, ook weer voorbereid door Brongers en wederom gepaard aan een genealogische tentoonstelling in het Museum Het Hoogeland.

Een zorgenkind was het afdelingstijdschrift *Gruoninga*. Er was gebrek aan kopij, de kosten bleven stijgen, en redacteurs bleven slechts kort. We spreken nu niet over de kwaliteit van sommige artikelen. De constatering dat het tijdschrift aan de eerstgenoemde kwalen laboreerde is al voldoende. Geregeld verschenen nummers niet of werden deze samengevoegd met andere.

Na de 13^e jaargang (1967) leek het helemaal gedaan. Het kwam in 1968 niet tot een 14^e jaargang. Maar Brongers zag kans het tijdschrift te redden. Hij had contact gelegd met de hoogleraar-directeur van het Nedersaksisch Instituut van de Rijks Universiteit Groningen, prof. K.H. Heeroma. Deze zag wel iets in samenwerking met de afdeling van de NGV, te meer daar zodoende het onderzoeksgebied van de naamkunde beter uit de verf zou komen. Bovendien kon het Nedersaksisch Instituut een deskundige redacteur leveren. Zo verscheen in 1969 de 14^e jaargang onder een nieuw gesternte, als tijdschrift voor genealogie, naam- en wapenkunde. De naamkunde werd uitdrukkelijk genoemd – wat, op de voorzijde van het huidige jaarboek *Gruoninga*, nog steeds het geval is.

De gevonden oplossing leek veelbelovend, maar na enige tijd raakte de verschijning van *Gruoninga* toch weer in de versukkeling, en ook ging de kwaliteit van de artikelen opnieuw achteruit. We stellen hier uitdrukkelijk dat noch de afdeling, noch haar voorzitter Brongers dit tij heeft kunnen keren. Datzelfde geldt voor de leiding van het Nedersaksisch Instituut, ook al was hun liefde voor de genealogie enigszins bekoeld.

Na een aantal onzekere jaren kwam *Gruoninga*, met medewerking vanuit het bestuur, op eigen benen. Bemoeienis door de afdeling was niet meer nodig. Er zijn momenteel in ons land weinig genealogische periodieken met een vergelijkbare kwaliteit. Brongers heeft toen het nodig was *Gruoninga* behoed voor een vroegtijdige ondergang.

Brongers heeft zijn taak als voorzitter altijd met verve vervuld. Als er eens een spreker te laat was, vulde Brongers de tijd volgaarne met een onderhoudend betoog. Ook tijdens bestuursvergaderingen kon hij enorm op zijn praatstoel zitten. Een groot kenner van de reglementen was hij niet. Zijn interesse lag overduidelijk bij historie en genealogie.

Ik heb er prijs op gesteld de betekenis van Georg Alfred Brongers voor onze afdeling te schetsen. Ik dank mevrouw P.J.C. Elema voor haar opmerkingen bij een eerdere versie van dit artikel.

Afdelingsprogramma in mei en najaar 2003

Nico de Oude

Alle afdelingsbijeenkomsten in deze periode vinden plaats in de **Groninger Archieven, Cascadeplein 4 te Groningen**, in het verlengde van het hoofdstation tussen het Emmaviaduct en het Hoornsdediep; vijf minuten lopen vanaf bus- en NS-station.

Woensdag 14 mei 2003

Aanvang : 20.00 uur (zaal open 19.30 uur)

Thema : *Contactavond*

Op deze bijeenkomst kunt u met medegenealogen van gedachten wisselen over elkaars onderzoek, gegevens uitwisselen en nieuwe ervaringen opdoen. Het bestuur zou graag uw mening vernemen over enige genealogische problemen en/of stellingen. Als u een genealogisch computerprogramma (Haza Data of Pro-Gen) gebruikt of van plan bent dit te gaan doen dan kunt u met uw vragen bij deskundigen terecht (mogelijk is ook nog iemand van Gens Data aanwezig).

De contactdienst en de knipseldienst zullen ook aanwezig zijn. Tevens is er de afdelingsstand met boeken en folders. U bent deze avond toch ook van de partij?

Woensdag 10 september 2003

Aanvang : 20.00 uur (zaal open 19.30 uur)

Thema : *Genealogisch onderzoek in Duitsland*

Spreker : dhr. J. Kaldenbach

Genealogisch onderzoek in het jonge Duitsland levert meer problemen op dan in Nederland. Een archiefwet ontbreekt er. De privacywetgeving (Datenschutz v.a. 1875) is er echter zeer streng. Historische kennis over de lappendeken van vroegere graafschappen, hertogdommen, bisdommen, vrije steden en koninkrijken is daarom onontbeerlijk om nu te begrijpen waar vroeger de archieven werden gedeponeerd. Met praktijkvoorbeelden en veel meegebrachte literatuur - die u tijdens de pauze kunt inzien - zal de spreker proberen meer inzicht in de (on)mogelijkheden van onderzoek te geven. Eventuele vragen kunt u vooraf indienen via e-mail jos.kaldenbach@tiscali.nl. Ze worden tijdens de lezing beantwoord.

Noteert u alvast de volgende data:

Woensdag 8 oktober 2003

Aanvang : 20.00 uur (zaal open 19.30 uur)

Thema : *Wat biedt de bibliotheek in Salt Lake City aan ons in Nederland?*

Spreker : dhr. D.H. Gout

Zaterdag 18 oktober 2003

Bezoek aan het Verenigingscentrum in Weesp: koffie, rondleiding en zelf snuffelen. Programma en aanmelding: zie het septembernummer van HDP.

Woensdag 26 november 2003

Aanvang : 20.00 uur (zaal open 19.30 uur)

Thema : *Nederlandse emigranten naar de Verenigde Staten van Amerika.*

Spreker : mevr. dr. A. Galema

Agenda

- 2003 **Jaar van de boerderij.** In het kader hiervan hebben verschillende musea voor 2003 een aangepast tentoonstellings- of activiteitenprogramma, zoals Museumboerderij Verhildersum te Leens, Openluchtmuseum Het Hoogeland te Warffum, het Veenkoloniaal Museum te Veendam, de Fraeylemaborg en de Geertsemaheerd te Slochteren en het Kinderwagenmuseum te Nieuwolda.
- 16 mei Op 16 mei in het kader hiervan in Museumboerderij Verhildersum te Leens een **symposium** (deelname € 15,-; opgave tel. 0595-571430) over *Teloorgang van het platteland? Beeldvorming van honderd jaar plattelandsgeschiedenis.*
- 17 mei **NGV 50^e Genealogische Dag** in congres- en cultuurcentrum *De Reehorst* in Ede. Veel aandacht voor activiteiten van de NGV, zoals heraldiek, internet, onderzoek in het buitenland. Zie verder in *Gens Nostra*.
-

Voorlichtingsbijeenkomsten voor beginnende onderzoekers najaar 2003

Bij voldoende belangstelling organiseren wij i.s.m. de Groninger Archieven ook komend najaar weer een (paar) voorlichtingsbijeenkomst(en). Aan de orde komen: de algemene gang van zaken rond onderzoek en raadpleging van stukken, en het gebruik van allerlei materiaal en catalogi, zoals de bibliotheekcatalogus. Speciale aandacht is er voor materiaal voor familieonderzoek. Middels opdrachten en met begeleiding leert u snel de weg te vinden in dit materiaal. Deelname is gratis. Belangstellenden kunnen zich aanmelden bij de redactie van dit blad (H.J.E. Hartog, adres zie achterin dit nummer, of via e-mail hiehartog@wanadoo.nl).

Reacties en aanvullingen.

Antonia Veldhuis

Op het artikel van Reid van der Leij en mij (HDP 2003, nr. 1, blz. 16) kwamen een paar aanvullingen en vragen binnen. We konden een paar mensen blij maken met de uitgebreide versie en kwamen zelf ook weer wat verder.

Klaas Bijsterveld opperde de mogelijkheid dat de familie uit Surhuizum komt, omdat daar eigendommen waren. Helaas beginnen de DTB daar pas laat, maar de schrijvers zullen zien of er via andere bronnen nog meer te achterhalen is.

Mensen die reageerden: bedankt!

ADVERTENTIE

BOEKHANDEL

van der LAAN & POSTMA

VALGE 3, 9965 PD LEENS, (0595) 571992

Nieuwe boeken en antiquariaat
Verzending door heel Nederland

Genealogisch voorstellen

Nico de Oude en Antonia Veldhuis

Nieuwe leden

Henk H. Schuring (lidnr. 129438) is 58 jaar en woont al 50 jaar in Pretoria, Zuid-Afrika. Hij is geboren in Amersfoort, maar zijn vader en andere voorouders zijn allemaal geboren in Oude en Nieuwe Pekela. Hij werkt in Pretoria als navorsers bij een procureurs-kantoor op het gebied van grondbezit, dat nu door andere mensen geclaimd wordt. Hij is nog maar kort (sinds september 2002) bezig met genealogisch onderzoek naar zijn eigen familie. De familie Schuring kan hij in directe lijn terugvoeren naar Koert Hindriks Schuring, geboren ca. 1750. Naast de families Schuring en Schuiring doet hij onderzoek naar Hansma, Plantenga, Mugge, Meijer, Wildeboer, De Groot, Hulzebos, Admiraal en Van Tilborg.

Verder heeft hij veel belangstelling voor cultuurhistorische en/of archeologische onderwerpen; hij heeft daarover al een aantal artikelen gepubliceerd. Daarnaast is hij bibliofiel en heeft hij een grote boekenverzameling op het gebied van Algemene Geschiedenis, Kerkgeschiedenis, Dogmatiek, Bijbelse Archeologie, Afrikaanse en Nederlandse Cultuurgeschiedenis. E-mail: landcon@lantic.net.

Jacques Bennis (lidnr. 128697) uit Roermond doet onderzoek naar de familie van zijn moeder Anna Garrelts, die op 30 november 1909 geboren werd te Klein-Ulsda, tegenwoordig gemeente Bellingwedde.

Kwartierstaat van Anna Garrelts en de genealogie van de oudst gevonden voorvader Hindrick Jansz, geboren ca. 1705 te Wymeer (Ostfriesland) zijn te raadplegen op: <http://home.planet.nl/~jgbennis/Genealogie/index.html>. Vooral aan de genealogie is nog veel werk te doen. Voor vragen en suggesties is men welkom op het e-mailadres: jgbennis@wxs.nl.

Hans R. Peutz, (e-mail: h.r.i.j.peutz@freeler.nl) geboren in Den Haag in 1922 met Groninger vader (Uithuizen). Werkte als landbouwkundig ingenieur bij de Provinciale Planologische Dienst van Groningen. Doet sedert 1970 genealogisch onderzoek naar de naam Peutz in Nederland, Duitsland (Sleeswijk-Holstein) en de Verenigde Staten (Idaho) en incidenteel naar de families Bos, Feddema, Halsema, Lampe (Ned. en Dld.) en Cruyt (België). Schreef: "De oudst bekende leden van het geslacht Peutz uit Winterberg, Westf." (aanwezig in de bibliotheek van het Centraal Bureau voor Genealogie in Den Haag).

Hij leest graag, tuiniert en doet aan mennen (koetsieren).

J.P. Bos-Jager uit Groningen (lidnummer 129516) is 59 jaar, werkt in de gezondheidszorg en is sinds enige jaren bezig met het verzamelen van gegevens. Doet onderzoek naar Blauw, Jager, Gotlieb en Vos, allen in Oost Groningen. Andere hobby's zijn geschiedenis in het algemeen en in het bijzonder de regionale geschiedenis van het Oldambt.

K. Niemeijer (lidnr. 129549) uit Vries doet sinds een half jaar aan genealogisch onderzoek naar de families Niemeijer (Aduard e.o.), Riemersma (Groningen) en Wiersema (Niehove en Ezinge). Daarnaast houdt hij zich bezig met het naspeuren van de verliezen in Nederland van de Amerikaanse luchtmacht in de Tweede Wereldoorlog.

A. Kloppenborg uit Meeden (e-mailadres: a.kloppenborg@zonnet.nl) is 60 jaar en in 2000 met genealogie begonnen na het overlijden van zijn moeder. Bij het doornemen van haar papieren kwam hij enkele kwartierstaten tegen die ze toege-
stuurd had gekregen en het leek hem wel leuk daar mee verder te gaan. Hij werkt
aan Kloppenborg/Kloppenborg.

Een andere hobby is orgels: hij is dol op orgelmuziek en was enkele jaren organist in
de Hervormde Kerk in Eexta (gem. Scheemda).

Sarina ter Veer (lidnr. 129612) uit Lelystad doet reeds 20 jaar onderzoek naar
haar voorouders die vooral uit het Oldambt komen. Zij werkt aan Ter Veer (Hooge-
zand/Sappemeer), Drent(h) (Nieuwe en Oude Pekela), Baas (Noordbroek) en Nie-
hof (Delfzijl).

Andere hobby's zijn: tuinieren, geschiedenis, kaarten maken, kunst en dieren.

B. van der Schaaf-Meijer (lidnr. 128367) uit Zevenaar doet sinds ongeveer zes
jaar onderzoek naar Foorhuis uit Midwolda en Meeden. Zij is ook geïnteresseerd in
beeldende kunst en kleur.

De heer **P.A. Luppe** (lidnr. 129708) te Uitgeest is samen met zijn vrouw al lange tijd
lid bij diverse verenigingen en doet sinds 20 jaar aan genealogisch onderzoek naar
(o.a.) de families Luppe/Lups uit Ter Apel en Wan(ne)maker uit Sellingen en Vlagt-
wedde. Wil een artikel schrijven over hun genealogisch onderzoek.

Trouwe leden stellen zich voor.

W. van Steenwijk uit Leek (lidnr. 119138) doet acht jaar aan genealogie. Zijn na-
men: Veendijk, Bonder, Horneman, Van Ham, Oosting, Hoogeveen, Frankes en
Holtrop. Hij vulde geen andere hobby's in.

J.C. Dorlas uit Groningen (lidnr. 120531) is ook gepensioneerd. Hij werkt aan
Dorlas, Durels en Duurt. Deze 76-jarige werkt met de computer en doet aan fit-
ness-golf.

Willem Bodda uit Heemskerk (lidnr. 125660) vulde geen beroep en hobby in.
Zijn namen zijn Bodde, De Haas, Flink, Groenhof, Semgerhoorn, De Vries, Mulder
en Kappen.

T.A. Eleveld-Oving uit Groningen is zes jaar met genealogie bezig met de namen
Jager, Eleveld, Wilting, Oving, Anninga en Hartlief. Ze doet ook nog aan handwer-
ken, kampeert graag, doet vrijwilligerswerk en verzamelt postzegels.

C. Pieck uit Groningen (c.pieck@hetnet.nl) werkt aan Pik, Schaaap, Oosterheert,
Janssen, De Boer, Nieuwenhuis, De Keijser, Van Hertom en Bakker (Ameland).
Verder doet hij aan lange afstands wandelen en verzamelt Wedgwood.

Agnes Balhuizen uit Rosmalen (a.a.balhuizen@tue.nl) is juriste en doet tien jaar
aan genealogie. Ze werkt aan de Groninger namen Koster, Beuker, Veling, Middel
(Scheemda, Veendam e.o.), Kruize, Volders, Reints, Meijers (Onstwedde e.o.), Bal-
huizen, (Achter)dijk, Lanzerin, Igeland (Groningen-stad en elders in de provincie).
Andere hobby's zijn fotografie, duiken en ze heeft een eigen homepage.

Van de bestuurstafel B + B (Bestuur en Beleid)

Thijs IJzerman, afdelingsafgevaardigde

Op 26 april vond de voorjaars-AV (Algemene Vergadering) plaats te Utrecht. De opkomst van de afgevaardigden liet te wensen over, diverse afdelingen hadden bericht van verhindering gezonden. Wellicht dat dit samenhangt met het begin van de voorjaarsvakantie en het feit dat er vrijwel alleen huishoudelijke zaken geagendeerd waren. Toch jammer, naar mijn mening heb je als (plv.) afgevaardigde toch de morele plicht om als het maar enigszins kan aanwezig te zijn en de datum ligt lang van tevoren vast.

Bij het punt mededelingen werd onder meer aandacht besteed aan het overlijden van enkele actieve NGV-leden, waaronder het erelid dhr. Van Eijk die vrijwel altijd aanwezig was op de AV. Ter nagedachtenis van deze leden nam de vergadering staande enige momenten van stilte in acht. Verder besteedde voorzitter Trap aandacht aan het algemene gebrek aan kandidaat-bestuursleden. Vaak zijn er wel mensen te vinden voor eenmalige projecten, maar voor langduriger zaken zoals bestuursfuncties is het bijzonder moeilijk. Dat probleem speelt niet alleen op HB-niveau of alleen binnen de NGV (ons afdelingsbestuur zou er graag nog een bestuurslid bijhebben) maar binnen veel organisaties. Als je lid bent van een vereniging en je draagt die vereniging een warm hart toe, waarom dan niet wat tijd in een bestuursfunctie gestoken? Zo vreselijk veel tijd hoeft dat ook weer niet te kosten. Over de Genealogische Dag (GD) werd gemeld dat deze in 2004 in Alkmaar plaatsvindt en in 2006 zal het 60-jarig bestaan van de NGV herdacht worden. Er wordt nog gezocht naar een kandidaat voor 2005. Voor de aanstaande GD in Ede zijn al meer dan 500 aanmeldingen binnen. De catalogus van het Verengingscentrum (VC) zal binnenkort op de NGV-website te raadplegen zijn. Er wordt nog gedacht aan een systeem om door middel van een wachtwoord te zijner tijd ook de collecties via internet te kunnen raadplegen. De onlangs in het VC gehouden Duitslanddag was een groot succes en wellicht voor herhaling vatbaar en ook voor andere landen.

Over huisvesting van het VC was weinig nieuws te melden; het HB onderzoekt nog diverse locaties en mogelijkheden, waaronder ook het nog langer blijven in het huidige VC. Aangezien het huidige huurcontract in februari 2005 afloopt, moet er voor die tijd een besluit genomen worden. Indien er wordt overgegaan tot koop van een pand, dan zal de AV daarvoor toestemming moeten geven.

Naar aanleiding van het financieel jaarverslag over 2002 werd gevraagd waar de aankoop van de collectie Pama terug te vinden was en wat die gekost heeft. De kosten bedroegen ongeveer 4000 euro en zijn voornamelijk ten laste gebracht van de Interne Dienst. De penningmeester deelde mee dat men voor 2004 rekening moet houden met een contributieverhoging van 1 euro, daar er voor 2004 een nadelig saldo begroot is van 3200 euro.

Bij de bestuursverkiezingen waren de penningmeester dhr. De Lange en het bestuurslid dhr. Poortvliet aftredend. Dhr. De Lange stelde zich herkiesbaar, dhr. Poortvliet niet. Desondanks bleek hij bereid om toch nog enige tijd aan te blijven aangezien er geen opvolger voor hem te vinden was. Deze bereidheid werd door de

vergadering met applaus beloond. Dhr. De Lange werd bij acclamatie herkozen. Mede gezien het feit dat we deze keer bijzonder snel door de agenda heengingen vroeg dhr. Van Zon (afd. Fam. org.) zich af of we in de toekomst wel vast moeten blijven houden aan twee AV-en per jaar en hij pleitte er voor om dit facultatief te maken in plaats van verplicht. Bij monde van voorzitter Trap antwoordde het HB dat de AV hier zelf voor gekozen heeft en dat het HB één vergadering per jaar wat weinig vindt om elkaar te ontmoeten en besluiten te nemen. Bovendien hoeft een AV niet altijd zo kort te duren als deze keer. Desalniettemin zal dit punt onder de aandacht gebracht worden van de statutencommissie die een herziening van de statuten voorbereidt. De secretaris dhr. Van der Horst voegde daar nog aan toe dat de najaars-AV met name bedoeld is voor beleidsvoorstellen.

Het HB heeft aan 300 leden een enquête gestuurd om een idee te krijgen van de wensen en ideeën die onder de leden leven. Inmiddels zijn er 175 terug ontvangen. Wanneer niet alle enquêteformulieren terugkomen, zal er een nieuwe steekproef genomen worden totdat er 300 binnen zijn om zo een representatief beeld te krijgen. Hopelijk kan er later dit jaar wat meer verteld worden over de uitkomsten.

Om 15.00 uur kon dhr. Trap de vergadering sluiten, zodat de agenda binnen 1½ uur afgehandeld was. Een record, maar de vergadering verliep in goede sfeer en alle punten kregen de aandacht die nodig was.

Recept tegen hondsdolheid

Menne Glas, Groningen

Recept voor een beet van een dolle hondt.

Iemandt gebeten sijnde van een dolle hont, de neemt een hant vul (vol) schot kruidt dat op dack wast (groeit) ende twee asen servet of serves, een old menscke een lepel vul, een kindt een halve lepel vul, een peerdt twee lepel vul, ende een beest oock twee lepel vul, ende dat selve te hope gemenckt (gemengd) ende kleyn gestoten in Bier ofte Melck solde probatissimum remedium (een probaat middel) sijn. ¹

Toelichting:

Schot kruidt is wit huislook; een geneesmiddel voor het vee, als er schot in de melk is. (K. ter Laan, Nieuw Groninger Woordenboek)

Schot (in de betekenis van): der is schot in de melk d.w.z. de boter scheidt zich te vroeg af. (K. ter Laan, idem)

Aas of as is 1/32 engels, ca. 0,048 gram. (M. A. Holtman, Meten en wegen in Groningen, 1986)

Engels is 1/20 ons, ca. 1,5 gram. (M. A. Holtman, idem)

Servet/serves is mogelijk seruus/ceruus: loodwit (Verdam, Middelnederlands Handwoordenboek); loodwit is basisch loodcarbonaat, m.n. als witte verfstof. (Van Dale, Groot Woordenboek der Nederlandse Taal)

¹ Bron: Archief Lewe, kerkboek Tolbert (587/504). Aantekening uit 1669.

NB De redactie is niet verantwoordelijk voor de gevolgen van het gebruik van dit recept.

***Het Veenkoloniaal Museum in Veendam . .
het meest verrassende museum van de regio !***

U ontmoet er de turfsteker, neemt plaats in de roef van een binnenschip, staat oog in oog met een zeeman en kunt zelfs een echte scheepsjager tegen het lijf lopen. Voordat u het weet neemt u samen met hem plaats in een oergezellig, ouderwets café.

Het Veenkoloniaal Museum is dé plaats voor een succesvolle start van uw familiereünie of personeelsuitje.

Op uw verzoek verzorgen wij dagvullende arrangementen.

Het Veenkoloniaal Museum is bovendien de uitgever van de Veenkoloniale Volksalmanak. Al vanaf f 35,- ploft deze jaarlijks op uw deurmat. Bovendien ontvangt u voor dit bedrag twee keer het magazine 'Omzien naar het Museum' met daarin opgenomen de museumkalender, en heeft u het hele jaar, samen met uw partner, vrij toegang tot het museum.

Voor meer informatie: 0598 616393

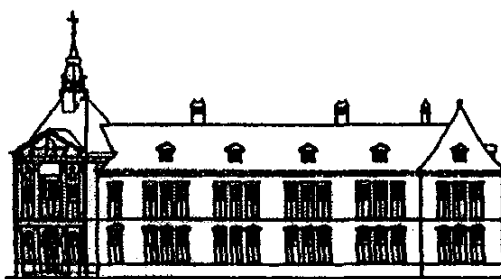
VEENKOLONIAAL MUSEUM

Winkler Prinsstraat 5 - 9641 AD Veendam

tel 0598 616393 - fax 0598 616590

e-mail: veenkol@veenkoloniaalmuseum.nl

www.veenkoloniaalmuseum.nl

Onbekende bron wordt bekende bron.

Antonia Veldhuis

Het lijkt zo logisch. Noteren waaruit iets komt en waar u het vond. Maar u en ik zijn ongetwijfeld niet de eersten, de enigen en ook niet de laatsten die een heel archief weer moeten doorspitten omdat er onvoldoende werd genoteerd uit welke bron het gevondene kwam.

Als u belooft het niet verder te vertellen: mijn eerste notitie op een kopie van een archiefstuk luidde "Rijksarchief Friesland" met de datum. Helpt u zoeken?

Tijdens mijn vakantie van zomer 2002 kwam ik (als een soort werkvakantie) op het archief in Venlo, waar ik het foldertje "Hoe vermeld ik archiefbronnen" tegenkwam. Deze uitgave van de Archiefdiensten in Limburg was de inspiratie voor deze onbekende bron.

De folder in steno: Waar vond ik de aantekening (doop, akte, kaart, foto, enz.), in welk archief en met welk inventarisnummer.

Allereerst noteert u natuurlijk in welke instelling u het stuk/akte/notitie vond. Dat had ik in ieder geval bij bovengenoemde notitie goed gedaan.

Daarna komt de exacte benaming van het archief(fonds) met het bijbehorende toegangsnummer,

gevolgd door het inventarisnummer
en eventueel het bladzijnummer.

Datum van de vermelding

en datum wanneer u het vond maken het geheel compleet.

Een voorbeeld:

Het huwelijkscontract (h.c.) van Harmen Smaal en Hiske Cnotte is opgemaakt op 21 januari 1628 in Zuidbroek.

Bronvermelding: Groninger Archieven (Gron. Arch.),
Rechterlijk Archief Wold-Oldambt, toegang 731,

h.c. te vinden onder inventarisnummer 7422 (samen kortweg 731 / 7422)

Datum h.c. 21-1-1628

(datum wanneer gevonden).

Nog een:

Enige predikanten krijgen een boete, omdat deze "broederen tegen ordre uit de vergadering na de herberg" zijn gegaan. Dit komt ter sprake op 23 juli 1689 in de classisvergadering van Winschoten. Bij de notitie komt te staan:

Groninger Archieven (Gron. Arch.)

Classisarchief Winschoten, toegang 184

Inventarisnummer 3 (afgekort inv.nr. 3; met bovenstaande dus kortweg 184 / 3)

23 juli 1689

(genoteerd 22 maart 2002).

Bovengenoemd inventarisnummer kunt u ook op internet vinden (via <http://www.groningerarchieven.nl>), maar specificatie naar jaar staat daar nog niet vermeld. Men streeft ernaar om in de toekomst het archievenoverzicht online beschikbaar te stellen.

Niet alleen belangrijk om iets terug te vinden, maar ook bij publicatie is bronvermelding van belang, zodat de lezers kunnen controleren of uw gegevens juist zijn. En controle is altijd nodig.

Bij het maken van een kopie komen gegevens uiteraard op elke kopie, bij overnemen van een advertentie uit een krant is het handig de naam van die krant, de datum en het bladzijnummer (en eventueel de regionale editie) te vermelden.

En dan kunt u opnieuw beginnen als de archieven besluiten de inventaris om te nummeren, zoals bijvoorbeeld is gebeurd bij de bij iedereen bekende RA V dd, RA V jj, enz. (verzegelingen, huwelijkscontracten, testamenten, enz.).

Ik heb aan het Archief de suggestie gedaan om de concordans (oude naam met wijziging naar nieuwe naam) op internet te zetten. Men gaat daar serieus mee bezig.

Uiteraard vermeldt u ook bij het overnemen van gegevens van derden de naam van de informant, de titel en schrijver van een boek en/of het adres van de homepage. Het laatste medium heeft als probleem dat die elk moment uit de lucht kan worden gehaald. Van Henk Hartog kwam de tip dan in ieder geval naam (en adres) van de maker te noteren, zodat er mogelijk op die manier nog iets te achterhalen valt. Staat er een bronvermelding op de homepage, dan uiteraard die (ook) vermelden. Maar veel makers doen daar niet of slechts gebrekkig aan.

Ook bij gebruik van stamboomprogramma's kunt (moet) u vermelden waar u iets vond. Jaren heb ik dat gedaan als tekst bij de betreffende persoon.

Voor de gebruikers van Haza: in het persoonscherm staan, type **tt**. Een onbeperkte hoeveelheid tekst kunt u invoeren. Het scherm verlaat u weer met Esc. Bronnen in Haza kunt u invoeren door: druk **F7** in, en in het scherm dat nu verschijnt <insert> indrukken en naam opgeven. Helaas kan dit alleen in de versies 7.2+.

Jan Boven heeft het voor ons in een duidelijke stap voor stap gebruiksaanwijzing gezet, welke te zien is via: <http://home.tiscali.nl/jfboven/bronnen.html>.

Een tip uit bovengenoemde brochure van Limburg: handig is een lijstje met archiefbronnen die u regelmatig raadpleegt. Ze waarschuwen om plaatsnamen niet af te korten om verwarring te voorkomen. Ze gaven als voorbeeld GAV, wat kon staan voor Gemeentearchief Venlo of Venray. Dan liever voluit schrijven.

Een tip van mij: noteer, als u op Gen Lias (of elders) een geboorte-, huwelijks- of overlijdensdatum opzoekt het aktenummer. Dat scheelt tijd bij het opzoeken op het archief.

En als u dan alle bronnen en opmerkingen in uw computerprogramma ingevoerd hebt, maakt u uiteraard een backup van het bestand. De tijd die dat neemt weegt ruimschoots op tegen de tijd die u kwijt bent met opnieuw invoeren van (als u geluk hebt een deel van) uw gegevens na een crash. Wilt u een lijst met namen van personen die dat moesten doen?

Moraal van dit artikel: nu tijd nemen voor een duidelijke bronvermelding spaart u later veel tijd uit. En ik kan het weten.

Ik vond ze toevallig – Hoe vind u ze?

Doop Nieuw Beerta 10 augustus 1704: het soontje van Willem Hindricks, alias lebbige Willem, out circum circa anderhalf jaer, in bloetschande gewonne bij sijn eerste wijf Wendel, zijnde sijns broeders Huisvrouw geweest, end genaemt Hindrick.

Kwartierstaat Lumkes

Bert Lumkes, Zwolle

- 1a. **Lukas Meindert Lumkes**, geb. Wildervank 12-5-1929, wetenschappelijk onderzoeker landbouwmechanisatie ministerie LNV.
- 1b. **Egbert Hepke Lumkes**, geb. Wildervank 29-8-1931, neerlandicus, rooster-maker, adjunct-directeur MBO.

2. **Meindert Lumkes**, geb. Kielwindeweer 26-4-1901, landbouwer, overl. Almelo 14-12-1959, tr. Middelstum 14-6-1928
3. **Anna Geertruida van der Hoek**, geb. Onderwierum 4-3-1907, overl. Almelo 29-5-1975.

4. **Lukas Lumkes**, geb. Kielwindeweer 25-10-1867, landbouwer, overl. Wildervank 8-5-1950, tr. Gieten 20-5-1897
5. **Roelfien van der Veen**, geb. Gieterveen 3-5-1869, overl. Wildervank 7-12-1929.
6. **Hepke Egbert van der Hoek**, geb. Surhuisterveen 1-11-1881, landbouwer, veehandelaar, overl. Noordhorn 30-10-1956, tr. Ezinge 20-4-1906
7. **Geertruida Bakker**, geb. Garnwerd 13-4-1884, overl. Oostwold (Oldambt) 10-1-1958.

8. **Meindert Lukas Lumkes**, geb. Windeweer 26-5-1810, landbouwer, overl. Windeweer 21-2-1890, tr. Hoogezand 30-10-1851
9. **Roelfien Willems de Vries**, geb. Windeweer 12-12-1830, overl. Windeweer 16-11-1882.
10. **Klaas Jans van der Veen**, geb. Gieterveen 4-7-1838, landbouwer, overl. Kielwindeweer 12-1-1920, tr. Gieten 21-6-1866
11. **Willemtien Theisens**, geb. Gasselternijveen 9-9-1840, overl. Gieterveen 4-3-1887.
12. **Kornelis Spahr van der Hoek**, geb. De Waarden 6-8-1847, landbouwer, wethouder, loco-burgemeester, overl. Groningen 24-3-1919, tr. Achtkarspelen 16-5-1873
13. **Wobbina Egberts Buma**, geb. Surhuisterveen 2-12-1844, overl. Grijpskerk 22-10-1916.
14. **Jan Jans Hendriks Bakker**, geb. Garnwerd 22-10-1850, landbouwer, overl. Haren 23-1-1929, tr. Ezinge 22-11-1882
15. **Antje Kremer**, geb. Garnwerd 9-2-1861, overl. Haren 1-8-1933.

Mijn broer en ik hebben in juni van 2002 een genealogie Van der Hoek/Spahr van der Hoek gepubliceerd en een jaar eerder een genealogie Bakker. Beide boeken liggen op de Groninger Archieven, die van Van der Hoek ook in Leeuwarden. Nu zijn we bezig de genealogie Lumkes te completeren.

Ik vond ze toevallig – Hoe vind u ze?

Warffum 28 juni 1640 gedoopt: Geert de soone van seecker vrouspersoon genoemd Sijben Jansen van Termunten.

Groninger armen in de achttiende eeuw

Albert Buursma, Groningen

Inleiding

De literatuur over armoede, armen en armenzorg over de periode van de laatste vijf eeuwen vertoont een opvallende rode draad: hoewel de sociale zekerheid in toenemende mate via landelijke wetten werd geregeld, is er altijd ruimte gebleven voor een lokaal karakter. Gemeentelijke sociale diensten hebben nog steeds een behoorlijke vrijheid bij de uitvoering van de door de overheid aan hen opgedragen taken, waardoor er onderling verschillen kunnen bestaan of ontstaan. Dit fenomeen leidde tot het idee om een formulier van de sociale dienst in te vullen met gegevens van achttiende-eeuwse bedeelden. Het is zo mogelijk allerlei aspecten van de armen en de armenzorg te behandelen en na te gaan in hoeverre er al of niet verschillen bestaan tussen de armenzorg van de gereformeerde (= hervormde) diaconie in achttiende-eeuws Groningen en de Sociale Dienst in het heden. De daartoe geraadpleegde bronnen zijn de notulen van de diakenen van de gereformeerde diaconie over de periode 1731-1795 (toegang 1329, inv. nrs. 2-12), waarin zij besluiten over het al of niet opnemen van bedeelden en voorts de verhoging of de verlaging van de uitkeringen noteerden. Daarnaast zijn er de protocollen (als voren, inv. nrs. 260-266), waarin de regulier bedeelden per kluit alfabetisch op voornaam over een bepaalde periode geregistreerd werden. In totaal betreft het over de periode 1731-1795 enkele duizenden regulier bedeelden. Deze twee bronnen kunnen van groot belang zijn voor genealogisch onderzoek.

Het formulier van de sociale dienst bevat zo'n twintig vragen die hieronder volgen en waarbij het de bedoeling is om na te gaan, in hoeverre die vragen ingevuld kunnen worden met achttiende-eeuwse gegevens.

vraag 1 - naam, geboortedatum (leeftijd) en woonplaats

Een naam was in de achttiende eeuw uiteraard ook al van belang om mensen te kunnen identificeren en administreren. Geboortedata zijn nu eveneens van groot belang, maar in de achttiende eeuw werd gewerkt met leeftijden, die redelijk accuraat werden weergegeven. In combinatie met de datum van inschrijving is het geboortjaar met meestal een marge van één à twee jaar te achterhalen. In tegenstelling tot nu werd in de zeventiende en achttiende eeuw het adres van bedeelden vrijwel niet genoteerd. De bedeling geschiedde per kluit (stadsdeel – in totaal telde de stad negen kluiten) door twee diakenen en die kenden hun pappenheimers. Overigens waren er enkelen, die met een bijnaam werden aangeduid, zoals “dronken Hebeltje”, alias de 69-jarige Hebeltje Pieters in 1738, en “oompje”, mogelijk ene Jan Lammers, waarvan de burens klaagden, dat hij onder strenge discipline moest staan. En dan was er nog “Bonfleur”, wiens echte naam niet bekend is, en die een uitkering van de diaconie kreeg, opdat hij niet meer zou bedelen. Hierbij kan men zich duidelijk voorstellen dat dit stadsfiguren waren, zoals ze er nu ook nog zijn, met een zekere algemene bekendheid, of misschien liever gezegd: berucht-heid.

vraag 2 - burgerlijke staat

De burgerlijke staat noteerden de diakenen ook in de achttiende eeuw nauwkeurig. In veel gevallen betreft het alleenstaanden, vele weduwen, in mindere mate weduwnaren, maar ook verlaten vrouwen, of vrouwen waarvan de man langdurig af-

wezig was, bijvoorbeeld op de vaart naar Oost-Indië, of dienende in het leger. Er raakte nogal eens iemand vermist of gevangen, of de persoon in kwestie deserteerde, waarbij de achterblijvenden in veel gevallen op de diaconie waren aangewezen. Overigens was het bedeeden niet zonder meer toegestaan om te trouwen: dat moest geschieden met toestemming van de diaconie. Wie zich daar niet aan hield, kon worden "gecasseerd", oftewel worden uitgesloten van verdere bedeling. Trouwens: er is er ook een geval bekend, waarbij de diaconie een uitkering als pressiemiddel gebruikte om juist een huwelijk tot stand te brengen:

"De wed. van Jan Tobaks sig te buiten hebbende gegaan met enen Jan Hindriks onder de 8ste kl. is besloten hen te doen trouwen, en sig sullende hebben te contenteren, met ene enkele gange wekelijks gelt & broot, dat mede de vr. de man volgen most tot meerder genoegen tussen vermelde kluften, is besloten er om te moeten worden getrokken, wie de bovenstaande bijde soude subsidieren."

vraag 3 - eventuele woningdeling of gezamenlijke huishouding

Over dit onderwerp is bij de bedeeden weinig te achterhalen; het kwam mogelijk ook weinig voor. Uitbestede personen, dit waren mensen die niet meer voor zichzelf konden zorgen, werden ondergebracht bij anderen, soms familieleden maar soms ook bij andere bedeeden die daarmee nog iets konden bijverdienen. Ook brachten nogal wat soldaten hun kinderen, waarvan de moeder overleden was, onder in een kosthuis. Wanneer de vader dan lange tijd niets van zich liet horen, klopten degenen die zo'n kind in de kost hadden, aan bij de diaconie. Dergelijke gevallen worden echter slechts sporadisch vermeld.

vraag 4 - de kinderen

De diakenen noteerden zorgvuldig de kinderen van de bedeeden, zij het meestal zonder namen, maar wel hun aantal en de leeftijden, want voor hen moest er uiteraard ook worden betaald. Bij kinderen die tot de bedeelde gezinnen behoorden, moet worden bedacht, dat het alleen ging om de inwonende kinderen die werkelijk deel uitmaakten van het gezin. Oudere kinderen kregen na doorlopen scholing en opleiding van de diaconie een uitboedeling en gingen werken. Als zodanig had het achttiende-eeuwse bedeelde huishouden dan ook een geringe omvang: het gemiddelde aantal personen lag tussen de één en twee.

vraag 5 - huisvesting

Over dit item is helaas weinig bekend. De meeste bedeeden zullen woonruimte hebben gehuurd, maar daarover ontbreken vrijwel gegevens. Een klein gedeelte, hoogstens 5% van de bedeeden, bezat zelf woonruimte, meestal een kamer die zich bevond in de sloppen, stegen en gangen, waarvan er vele nu nog bekend zijn, met schilderachtige namen zoals de Snikkevaardersgang, het Snorrigien en de Smakkersgang. Wanneer de gegevens van de diaconie-kamers worden uitgezet op een kaart, is het duidelijk dat zij voornamelijk liggen aan de randen van de stad, in de laat-middeleeuwse en vroegmoderne uitleg. De straten met de daaraan verbonden gangen en sloppen waarin de bedeeden vooral woonden, lagen als een band om de oudere binnenstad: vanaf het oosten met de klok mee waren dit het Boterdiep Oostzijde, de gangen bij het Schuitendiep, de Kostersgang, de Raamstraat, de Prinsenstraat, het Oude Bosch, de Pottenbakkersrijge, de Sledemennerstraat, de Vishoek en de Visserstraat en daarboven het grote nieuwe gedeelte met straten als de Rozenstraat en de Violenstraat.

vraag 6 - woonlasten

Van woonlasten is evenmin veel bekend. Vele kamerbezitters betaalden grondpacht aan de Stad, de Martinikerk of de rentmeester der Geestelijke Goederen, variërend van enkele stuivers tot enkele guldens. Nogal wat kamers van bedeeden waren, zoals gezegd, "beswaard" met bedragen variërend van enkele tientallen tot honderden guldens en daarover zal ook rente zijn betaald. Van de huishuur zijn er enkele gegevens overgeleverd, waaruit blijkt dat de huurbedragen schommelden tussen de 6 en 10 stuivers.

vraag 7 & 8 - inkomsten uit loondienst of als zelfstandige

Omdat meestal het onderscheid tussen inkomsten uit loondienst of zelfstandige arbeid niet even duidelijk is, zijn deze beide vragen voor het gemak samengevoegd. Evenals bij diverse andere steden blijkt, dat nogal wat bedeeden in Groningen inkomsten hadden uit wolkammen, spinnen en weven. Zo was er een geappointeerd (gepensioneerd) militair Jan Wolthuis die zijn spinnewiel en haspel verkocht, waarop de diaconie één van haar dienaren gelastte ze terug te halen.

Dan stelde de diaconie in 1786 heel wat bedeeden voor de keus tussen de gang naar het pas opgerichte Werkhuis te gaan, of af te zien van verdere bedeling. De eisen waren streng: zelfs jichtige vrouwen van in de zestig werden nog wel geschikt geacht om in het Werkhuis aan de slag te gaan. De bedoeling van de diaconie was – net als die van de Sociale Dienst nu – dat mensen zoveel mogelijk in hun eigen inkomen moesten voorzien. Maar dat lukte lang niet altijd. Zo kreeg de 67-jarige, jichtige Avijn Harms in 1785 toch nog zes stuivers extra van de diaconie, omdat ze in het werkhuis onvoldoende verdiende. Overigens weigerden heel wat bedeeden in het voorjaar van 1786 de gang naar het blijkbaar onpopulaire Werkhuis te maken, maar in de loop van het najaar druppelden velen toch weer binnen bij de diaconie.

vraag 9 - inkomsten uit uitkering

Net als nu ontvingen sommige bedeeden inkomsten uit andere uitkeringen. Zo kregen diverse bedeeden een uitkering uit een gasthuis. Meestal was dat in natura in de vorm van een hoeveelheid brood en boter per week of veertien dagen. Een flink aantal bedeeden kreeg zo'n uitkering van het Lamme Huiningegasthuis, oftewel het Armhuiszittend Convent in de Akerkstraat. De 64-jarige Pieter van Oorschot had een "uithaalders-plaats" bij het Sint Anthoniegasthuis, of Oosterpoortengasthuis, aan de Rademarkt. Hij behoorde dan niet tot de "conventualen" (meestal ouderen die zich in zo'n gasthuis hadden ingekocht), maar mocht daar wel eten en drinken halen: een soort "Tafeltje-dek-je" avant la lettre. Daarnaast waren er de qua religie gemengde gezinnen, waarbij een deel van het gezin een uitkering van een andere diaconie ontving. In de meeste gevallen betrof dat rooms-katholieke of lutherse gezinsleden, die werden bedeed door de desbetreffende diaconie. De stelregel van de gereformeerde diaconie was, dat zij evenveel per persoon uitkeerde als de andere diaconie.

Tenslotte waren er ook nog uitkeringen van de gilden.

vraag 10 - overige inkomsten: pensioen, lijfrente etc.

Duidelijk herkenbaar in de bedelingsboeken zijn de zogenaamde "geappointeerden" dat waren militairen die vanwege ziekte, ouderdom of gebreken een soort van pensioen van de provincie ontvingen. Zo'n uitkering van 20 tot 25 stuivers per week was blijkbaar onvoldoende om met een gezin van te leven, want meestal vul-

de de diaconie dit inkomen aan in natura in de vorm van een half brood per persoon. Van een lijfrente is slechts één vermelding bekend. Er was in de stad tevens sprake van mensen die alternatieve inkomsten hadden uit bedelen. Enkelen werden in de bedeling opgenomen, opdat zij niet meer zouden bedelen, maar er was ook ene Elsjen Jans die – opvallend genoeg – in 1779 wekelijks acht stuivers van de diaconie ontving, “om dat zij niet in staat is meer te bedelen”.

vraag 11 - bezittingen

De diakenen noteerden zorgvuldig de bezittingen van de bedeelden, zoals kamers of schepen, die uiteindelijk aan de diaconie zouden vervallen om vervolgens meestal te worden verhuurd of verkocht. Ook inboedels werden na het overlijden van een bedeelede te gelde gemaakt ten bate van de diaconie. Geringe inboedels verdeelden de diakenen nog wel eens rechtstreeks onder de armen. Erfenissen die bedeelden ontvingen, vervielen in principe eveneens aan de diaconie.

Een nog steeds omstreden vraag op het huidige formulier van de Sociale Dienst is: “Verwacht u een erfenis?”.

vraag 12 - schulden

Voor de bedeelden was de diaconale armenzorg in feite een laatste station, waar zij alleen in hoge nood terecht kwamen. Zij hadden dan veelal de nodige schulden gemaakt. Zo waren hun kamers in veel gevallen “bezwaard” met honderden guldens. Tevens hadden diverse bedeelden huurschulden, die ze bij problemen nog wel eens lieten oplopen. En dan waren er armen die goederen hadden beleend bij de Bank van Lening. Bij de bedeelden zijn daar weinig voorbeelden van, maar de mensen die zich wendden tot de diaconie hadden het stadium van het belenen van goederen om enig krediet te verkrijgen dan ook veelal achter zich.

vraag 13 - scholing/opleiding

Voordat kinderen van bedeelede ouders uitgeoedeld werden en elders zelfstandig een inkomen konden verwerven, dienden zij eerst een examen af te leggen. Naarmate het einde van de achttiende eeuw naderde, nam de nadruk op scholing steeds verder toe: van diverse gezinnen die hun kinderen niet naar de “Diaconije Scholen” zonden, staakten de diakenen de bedeling. Behalve scholing kregen bedeelede kinderen – evenals wezen – tevens een opleiding. Zo worden er kinderen genoemd bij het korvenmaken, de dekenweverij, het boekbinden en het molenmaken. Die scholing en opleiding was er uiteraard op gericht dat de kinderen van bedeelden zich in het toekomstige zelf zouden kunnen onderhouden.

vraag 14 - arbeidsverleden

Helaas is niet zoveel bekend over de beroepen die de bedeelden hadden uitgeoefend voordat ze werden opgenomen. Het is goed daarbij te bedenken, dat het in de meeste gevallen ging om een aanvullende uitkering, zodat bedeelden daarnaast dus inkomsten uit andere bronnen hadden, waarvan werk de voornaamste was. Dat kon gaan om bijvoorbeeld schoonmaakwerk bij een beter gesitueerde familie of oppassen op paarden, maar dergelijke gegevens komen in de notulen en protocollen niet voor. De meest herkenbare mensen met een arbeidsverleden waren de reeds vermelde “geappointeerden”. Daarnaast waren er vele soldatengezinnen, wat samenhang met het feit dat Groningen een garnizoensstad was. Andere beroepen, meest met een geringe verdienste en grote kans op werkloosheid, worden slechts sporadisch vermeld.

vraag 15 - beschikbaarstelling arbeidsmarkt

Tegenwoordig zijn mensen met volledig verzorgende taak voor kinderen jonger dan 5 jaar of mensen ouder dan 57½ jaar vrijgesteld van solliciteren. Dat was in de achttiende eeuw vergelijkbaar. Van de bedeelden in de periode 1731-1795 van de eerste kluit bestond meer dan de helft uit ouderen en zo'n kwart uit – veelal één – ouder met jonge kinderen. Zo was er in 1743 een dertigjarige alleenstaande moeder met drie kinderen die bedeling kreeg “Tot dat de kinder wat ouder zijn geworden”. Een ander belangrijk contingent in de achttiende eeuw in de bedeling vormden de 55+-ers. In de meeste gevallen ontvingen zij een aanvullende uitkering en hadden ook zij dus nog andere inkomsten.

vraag 16 - ziektekostenverzekering

Van een echte ziektekostenverzekering was in de achttiende eeuw geen sprake, maar ziekenzorg was wel bij de bedeling inbegrepen. Meer dan een derde van de bedeelde gezinnen in de periode 1731-1795 had te kampen met ziekte. Meestal waren die ziekten van dien aard, dat herstel of onmogelijk of niet op korte termijn te verwachten viel. De diaconie stelde diverse hulpmiddelen aan de bedeelden ter beschikking, zoals breukbanden, of een beugel voor iemand die moeilijk ter been was, en vergoedde ook kosten voor een dokter, chirurgijn of apotheker. De zorg door kraamvrouwen was gratis en ook na de bevalling was er, indien nodig, ondersteuning mogelijk. Wat dat betreft was de zorg voor bedeelden redelijk geregeld, al wilden de “armendokters” hun plichten nog wel eens verzuimen...

vraag 17 - garantstelling – niet van toepassing

vraag 18 - verhaal – alimentatie

Dit betreft personen die gescheiden waren. Als zodanig kwam dit fenomeen in de achttiende eeuw vrijwel niet voor. De weinige gescheidenen die er waren, kregen geen alimentatie van hun gewezen echtgenoot, maar bedeling. Dat gold eveneens voor de talrijker bedeelde gezinnen, bestaand uit een vrouw met al of niet kinderen, die door de man, respectievelijk vader, waren verlaten.

vraag 19 - bijzondere kosten

Tegenwoordig betreft dit vergoedingen voor bijvoorbeeld de aanschaf van een bril, maar bijzondere kosten kunnen ook uitgaven zijn om weer aan het werk te komen. Van uitgaven om weer een beroep uit te kunnen oefenen of op andere wijze een inkomen te verwerven, zijn er verschillende voorbeelden, bijvoorbeeld een voorschot “tot inkoop van instrumenten tot ‘t knopedraagen”, de financiering van een “tassche schip” voor een schipper om daarmee de kost voor zijn gezin met zeven kinderen te winnen, of geld uit een erfenis “tot een toonbank en wigten om een winkel op te zetten”. Diverse jongens kregen schoenmakersgereedschap en anderen kregen geld of krediet voor wat koopmanschap om zich weer zelf te redden. Hierbij hanteerde de diaconie het zogenaamde rendementsprincipe: een investering vooraf, opdat bedeelden weer terug konden keren op de arbeidsmarkt. De zeventiende-eeuwer zou zeggen “De cost gaet voor de baet uijt”.

vraag 20 - betaalwijze uitkering

Tegenwoordig moet worden ingevuld, op welke bank- of girorekening de uitkering moet worden gestort. De bedeling in de zeventiende en achttiende eeuw geschiedde in de vorm van contanten en in natura: brood. Wekelijks konden de bedeelden

van de gereformeerde diaconie hun uitkering ophalen in de Martinikerk. Daarnaast verstrekte de diaconie ook andere zaken zoals linnen en kleding, turf en soms een bed.

Conclusie

Met de gegevens van de diaconie uit de achttiende eeuw zijn de meeste vragen van een hedendaags formulier van de sociale dienst te beantwoorden, zij het dat gegevens betreffende huisvesting en beroepen in de achttiende eeuw in de geraadpleegde bronnen – maar ook daarbuiten – helaas schaars zijn. De beantwoording van de vragen resulteert in een beeld van de armenpopulatie van Groningen in de tweede helft van de achttiende eeuw.

Voor wat betreft de in de inleiding genoemde “rode draad”, blijkt inderdaad, dat bepaalde basisprincipes van de armenzorg eeuwenlang geldig zijn gebleven.

De notulen en protocollen van de gereformeerde diaconie van de stad Groningen kunnen voor de genealogen vooral een rijke (maar niet al te gemakkelijk toegankelijke) bron vormen, want zij bieden gegevens over de samenstelling van families met kindertal, uit jaartallen en leeftijden af te leiden geboortejaren, eventueel overlijdensdata en diverse andere bijzonderheden die hierboven aan de orde zijn gekomen.

Naamslijsten

Willem G. Doornbos, Groningen

II

Gildebroeders van de grote schippersgilde te Groningen, 1725 ¹

Op de requeste van de olderman en heuvelingen van de groote schippersgilde alhier, hoe dat benevens de gesamentlijcke gildebroeders in het reventer hebben geresolveert en beslooten een willekeur waarnaa een iegelijck in gemelte gilde tot voorkominge van veele questien in gem. gilde komende haar in het toekomende mogen reguleren, versoghten dieswegen dat haar ed. mog. de annexe conventie en willekeur gelieven te approberen.

Gehoordt het rapport der heeren gecommitteerden hebben de h.heeren borge-meesteren ende raadt de gemaackte conventie en willekeur ten requista vermeld geapporbeerd, luidende als volgt.

Approbatie in curia Groningen den 6 februarij 1725

get.

W. Wolthers
secretaris

Olderman en heuvelingen der groote schippersgilde benevens de gesamentlijcke gildebroeders in het reventer vergadert weesende hebben op approbatie van u.ed. mog. heeren borgemeesteren ende raadt in Groningen beslooten en geresolveert dat voortaan van den 14 december tot den 2 februarij geen breucke wegens weghvaaren 't zij leegh of laaden off met goederen an de beurt te leggen binnen dien tijdt, soo hier als tot Amsterdam sal werden gegeven.

Nog geresolveert in plaats een afweesende gildebroeder wiens beurt het was te vaaren de naastvolgende gereedt en anwesend zijnde gildebroeder, nae de beurtrolle voorheen en tot nu toe, die beurt heeft waargenomen dat van nu voortaan tusschen de anweesende beurtschippers geneegen zijnde de beurt te willen waarnemen sal worden gelootet wie deselve beurt in plaatse der absente sal bekleeden, en sal die nae lootinge de beurt te deele valt sijn schip in tijdts schoon an de beurt moeten leggen en de beurt selfs waarnemen bij de verbeurte van vier gulden in de busse de helfte ten profijte van de gilde en de helfte ten profijte van de gemeene armen te betaalen door diegeene die niet leegh konde worden off sigh niet leegh wilden maacken.

En sal de beurtrolle inkomstigh door het afweesen van die urens beurt het was niet meer verschieten maar daarom gelootet zijnde tusschen de presente schippers door den geenen die het tijdelijcks te deele valt in plaats den absente worden waargenomen.

Onderstont

Melle Hindricks als olderman
Popke Geerts als jonghste hovelingh
Wyert Hommes
Dirck Hansen
Syger Tammes
Jan Pieters
Hannes Jochums van der Veen
Wiete Pieters
Atte Roelefs Swart
Homme Wyr
Pieter Berents
Wolter Luitjens
Liendert Renders
Wiete Jacobs
Roeleff Jaspers

Albert Scheltes
Marten Reinjes
Albert Harmens de oude
Enne Hindricks
Jan Wyties
Albert Geerts
Hindrick Geerts Blockemaker
Evert Jansen Blou
Harmen Jeijpes
Beene Beenes Cremer
Elle Onnes
Hindrick Benes Cremer
Cornelis Hindricks
Oetse Geerts
Frerick Hindricks Bult

1 GrA, nr 321, rekestboek, deel 27, 6 febr. 1725

ADVERTENTIE

BOEKHANDEL GODERT WALTER

Oude Ebbingestraat 53

9712 HC Groningen

Email: gwalter@noord.bart.nl

Tel 050-312 25 23

Fax 050-318 66 30

De specialist in het Noorden voor Groningana

(Van) Londenberg

Petronella J.C. Elema, Groningen

Ooit heb ik een genealogie Hoexum gepubliceerd. Dat is een jeugdzonde van lang geleden waaraan ik net zo lief niet meer terugdenk. Maar momenteel werk ik aan een genealogie in boekvorm over ditzelfde geslacht, en daarmee kwam de familie Londenberg opnieuw in beeld: één van de Hoexums trouwde met een meisje Warendorp, en haar moeder was een Londenberg. En een kind van dit echtpaar heette Pieter van Londen Hoexum... Die zal in zijn vroegste jeugd zijn overleden, maar ik keek toch even wat er van de naam te maken viel. Dat was wel niet zo heel veel, maar het is misschien toch wel aardig om het gevondene op een rijtje te zetten. De naam Londenberg komt alleen in dit ene gezin voor; Warendorpen zullen er veel meer geweest zijn.

- I. **Peter van Londenbergh**, volwassen ged. ("in sijn mannelijke jaren op de belijdenisse sijnes geloofs") Tinallinge 28-3-1662, bij zijn huwelijk afkomstig van Baflo, houtkoper, overl. Obergum 16-5-1681, otr. Baflo okt. 1650 **Grietjen Hajes**, van Onderdendam.

Van hem blijkt een grafzerk bewaard te zijn gebleven, volgens de Groninger Gedenkwaardigheden (no. 2996, Obergum). Het opschrift luidt:

Anno 1681, den 16 May, is de Ed. Peter van Londenbarg, hottkooper en aannemer van provinciewerken tot Obergum, Christelyck ende Godsallgh in den Heere ontslapen.

Het wapen wordt omschreven als: gedeeld, I drie linker schuinbalken, II een huismerk vergezeld van de letters P.V.L.B. Helmtteken: een klaverblad op een stengel, waaraan twee gewone blaadjes. In Obergum (waarheen het gezin tussen 1657 en 1675 zal zijn verhuisd) beginnen de DTB pas enkele jaren na de dood van Peter. Er zouden dus ook na 1657 nog kinderen geboren kunnen zijn, maar in de volgende generatie trof ik alleen de dochter Grietje nog aan. Ik trof hem daar aan (als Peter van Londen) toen medio 1675 enkele stukken door hem gehuurd land werden verkocht, uit het bezit van ritmr. Ripperda en Maria Ulfers; het ging om 4 juk uiterdlijk tussen "de Blauwe Borch en het loech Obergum" en achtehalf [= 7½] juk land eveneens bij Obergum. Hij bood er zelf op (resp. f 920 en f 1220) maar de ritmeester zelf (bij monde van Jannes Wilts) bood ruimschoots meer (GrA, HJK, inv. no. 1355, Trekcedullen, fol. 54 en 54vo, 16-6/21-6-1675). Daarna kocht hij dan maar een heerd land van Anna Isebrants wed. Hoysema groot 60 grazen (voor f 40 per gras) gelegen in het Westerkwartier onder de klokslag van Nieukerck (GrA, HJK, inv. no. 1355, Trekcedullen, fol. 60, 30-5/7-7-1675). Zijn borg was Cornelis Willems tot Tyum en die was ook weer borg toen Peter van Londen in 1679 een heerd land van 75 juk onder de klokslag van Kloosterburen, met de behuizing (Bokuma genaamd) aankocht voor f 37.10.0 per juk (GrA, HJK, inv. no. 1355, Trekcedullen, 2^e deel, fol. 20, 21-5/28-5-1679). Toen hij kort daarop als belending te Kloosterburen voorkwam was dat dan weer onder de naam Peter van Londenborch (GrA, HJK, inv. no. 1355, Trekcedullen, 2^e deel, fol. 60vo, 14-1/21-1-1680).

Bij deze informatie heb ik het maar gelaten. Een onderzoek naar de activiteiten met betrekking tot het aannemen van provinciewerken is zeker mogelijk, maar lag niet meer binnen de planning.

Uit dit huwelijk (mogelijk zijn er ook na 1657 nog kinderen geboren):

1. **Coopke**, ged. Tinallinge 20-2-1653.
2. **Grietje**, ged. Tinallinge 9-3-1654, volgt II.
3. **Meerten**, ged. Tinallinge 17-9-1657.

- II. **Grietje Londenberg**, ged. Tinallinge 9-3-1654, tr. ca. sept. 1686 **Gerhardus Warendorp**, ged. Winsum 11-6-1660, overl. Winsum 13-4-1725, predikant Garrelsw eer 1686, Warfhuizen 1692, Winsum van 24-7-1694 tot zijn overlijden, zn. van Hermannus Warendorp, predikant te Winsum, en Annetje Hindrix [Anna Bushuis].

Huwelijkse voorwaarden GrA, RA Fivelingo, inv. no. 139, oud nr. XX d*, 23-9-1686: Gerhardus Warendorp predikant tot Garrelsw eer en Grietjen van Londenborgh. Getuigen aan bruidegomszijde: predikant Hermannus Warendorp vader, Anna Bushuis moeder. Getuigen aan bruidszijde: Meinard Haljes voormond, Jan Mennes sibbe- en de predikant Oon vreemde voogd. Meinard zal wel een broer van Grietjen Haljes zijn geweest. Gegevens over de kinderen zijn mede ontleend aan: Duinkerken, W., De Classis-kinderboeken van Groningen, 1640-1816 (Veenwouden 1997), p. 55.

Uit dit huwelijk:

1. **Geertruida Warendorp**, geb. Garrelsw eer 4-7-1687, lidmaat op belijdenis Winsum 7-12-1705, tr. Winschoten 9-4-1713 **Nantko Waldriks**, van Winschoter Oostereinde.
2. **Hermannus Warendorp**, geb. Garrelsw eer 24-10-1688, predikant Oterdum 1714, Meedhuizen 1715, overl. Meedhuizen 18-1-1729, otr./tr. Winschoten/Wagenborgen 22-4/6-5-1714 Maria Hillegonda Henrici.
3. **Petrus** [later: **Peter**] **Warendorp**, geb. Garrelsw eer 5-1-1690, schrijver te Groningen, overl. Groningen 1721, tr. Winschoten 6-10-1713 **Maria Elizabeth Burger**, dr. van Frederic Udalric Burger en Elizabeth Eisleben.
De huwelijkse voorwaarden (GrA, RA Oldambt, inv. no. 7392, oud nr. V dd 17, Winschoten, 14-9-1713) geven aan bruidegomszijde: Gerhardus Warendorp en Grietje van Londenberg, vader en moeder. Aan bruidszijde: Frederic Udalric Burger en Elizabeth Eisleben, vader en moeder.
4. **Annijje** [later: **Antje**] **Warendorp**, geb. Garrelsw eer 13-10-1691, tr. 1. Winsum 10-2-1726 **Anthonius Hoexum**, geb./ged. Krewerd 24-8/26-8-1694, overl. kort voor 23-3-1741, zn. van Eibenius Hoexum en Anna Elema, tr. 2., otr. Winsum/Appingedam 27-12-1744/10-1-1745 **Adriaan Tjeerts**, van Appingedam.
Het is nog niet gelukt Adriaan Tjeerts te identificeren. Mogelijk (ten slotte kan ook hij weduwnaar zijn geweest) was hij de vader van Tjaart Ariaans, van Oosterhorn (onder Farmsum), otr. Appingedam 23-11/6-12-1744 Stijntie Jacobs, van Winsum.
Uit het huwelijk met Eibenius Hoexum werd o.a. geboren:
- Pieter van Londen, ged. Winsum 12-3-1730 (bijgeschreven: oblit).
5. **Jacobus Warendorp**, geb. Warfhuizen 24-2-1693, jong overl.
6. **Jacobus Warendorp**, geb./ged. Winsum 29-10/4-11-1694, jong overl.
7. **Henricus Warendorp**, geb./ged. Winsum 28-1/2-2-1696, overl. 24-2-1707.
8. **Catharine Warendorp**, ged. Winsum 3-10-1698, waarschijnlijk jong overl.
9. **Jacobus Warendorp**, geb./ged. Winsum 24-7-1701, overl. 12-3-1707.

Ik vond ze toevallig – Hoe vind u ze?

Begraafboek Nieuwolda:

1786, 14 aug. Gemene Vrou en haar kind begr. nalt. haar man Aijso Sierks.

Waar kocht overgrootvader zijn eethoek?

Lars en Femke Roobol, Alkmaar, roobol@familyaffairs.nl

Door toeval kan genealogie soms verrassende feiten boven water tillen. Een jaartje geleden hadden wij contact met mevr. Purchner-Doijer uit de Verenigde Staten, voor wie wij de huwelijksakte van haar overgrootouders hebben opgezocht:

Sappemeer, 2 mei 1898

Harm Buurma, 33 jaar oud, geboren en wonend te Hoogezand, boer, zoon van **Klaas Strating Buurma**, winkelier, en **Alberdina Gezina Landeweer**, trouwt **Katrina Jonker**, 26 jaar oud, geboren en wonend te Sappemeer, dochter van **Roelf Jonker**, zonder beroep, en wijlen **Aaltje Schrage**.

Mevr. Purchner antwoordde toen dat het wel kon kloppen dat de familie uit Hoogezand of Sappemeer kwam, omdat zij van haar ouders een antieke eethoek heeft geërfd. Zij had zich altijd afgevraagd of deze meubels nu van haar overgrootouders waren geweest. Wel kon zij vertellen dat er plaatjes achterop iedere stoel waren geschroefd met daarop de tekst: "F.J.H. Smit, meubelen, tapijten, gordijnen, bedden. Hoogezand, tel. 55."

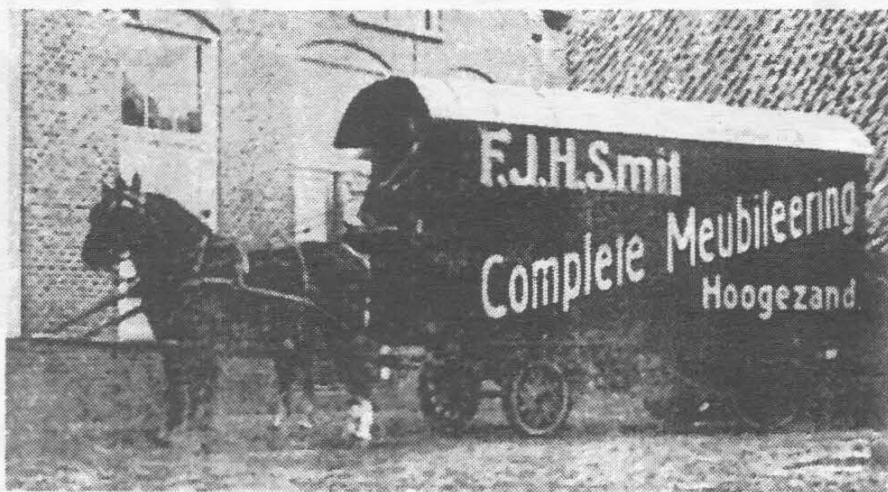
In de periode 1843-1912 trouwde er maar één F.J.H. Smit in de provincie Groningen:

Hoogezand, 10 februari 1904:

Fokko Jan Hendrik Smit, 25 jaar oud, geboren en wonend te Sappemeer, winkelier, zoon van Hugo Smit, overleden, en Hilje Onnes, wonend te Groningen, trouwt **Elizabeth Buurma**, 24 jaar oud, geboren en wonend te Martenshoek, dochter van **Klaas Strating Buurma**, landbouwer, en **Alberdina Gezina Landeweer**, beiden wonend te Martenshoek.

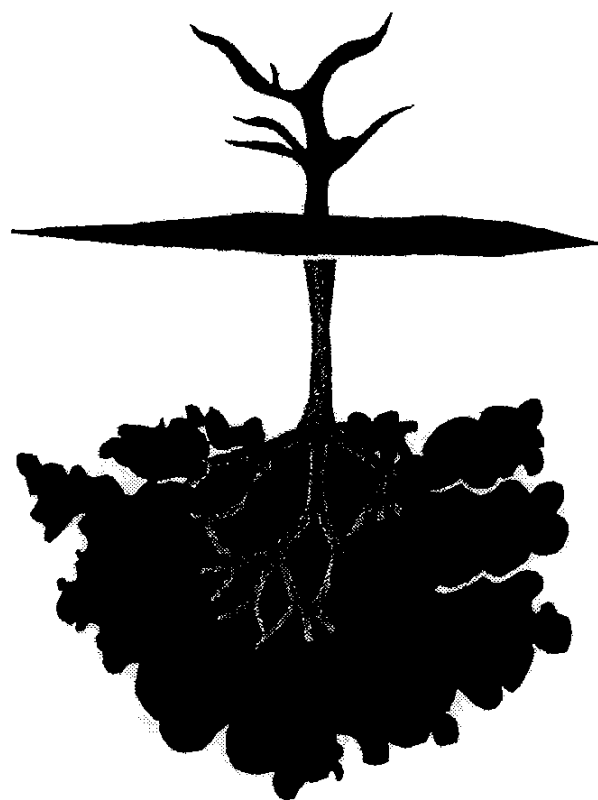
Het feit dat Fokko Smit winkelier was maakt het al aannemelijk dat hij de meubelverkoper was, maar nu bleek hij ook nog de zwager van bovengenoemde Harm Buurma te zijn geweest!

Op het Rijksarchief hebben wij twee mooie foto's gevonden, één uit 1917 met daarop de winkel van Smit (H46-6d), en één uit 1924, waarop de paardenwagen staat afgebeeld waarmee de firma Smit "Complete Meubileering" haar waren naar de klant toebracht (H46-7d).

Dit is weer een voorbeeld van hoe genealogie als "hulpwetenschap" kan dienen, en zelfs een onwaarschijnlijke vraag als "waar kochten mijn overgrootouders hun eethoek?" kan beantwoorden.

U begint bij de wortels

U eindigt bij *COPYRIGHT!*

COPYRIGHT! Uw partner in opmaak & repro

Kerklaan 49-51
Groningen
050-5714666

Kanaalstraat 15a
R o d e n
050-5016519

Osloeweg 134
Groningen
050-3188034

www.copyright.nl

Nieuwe genealogieën in de studiezaal (toegang 1957)

21117 **Roelfsema**. *Nakomelingen van het echtpaar Jan Roelfsema en Harmina Homan*, die in 1890 naar Noord-Amerika emigreerden. De familie stamt af van Roelof Jans en Anje Geerts, die in 1740 te Hellingum trouwden. Met index.

21128 **Buikema**. Genealogie (in het Engels) van de familie Buikema van 1696 te Vierhuizen tot 2002 in Abbotsford in Canada. Met index en kleurenfoto's.

21132 **Scholten**. *Het geslacht Scholten, 1703-2001*. Deze van oorsprong Drentse familie stamt af van Evert Scholten en Zwaantien Scholten, die in 1738 te Schoonebeek trouwden. Nazaten woonden ook in Groningen. Met index.

21152 **Geukes**. *Geuke(n)s. 'n Grunneger Volk oet 't Wold-Oldambt*. Stamvader is Harm Geukes, geb. ca. 1605, die leefde in Midwolderhamrik. Veel aanvullende informatie, schema's en mooie foto's. Met index, 272 pagina's.

21164 **Huizenga**. *One Hundred years in America: The Descendants of Jan Hommes Huizenga and Grietje van Dijk 1901-2000*. Nakomelingen van Homme Roelfs Huizenga en Trientje Arends Helder, die in 1841 te Eenrum trouwden. Veel foto's en index, 350 pagina's.

21166 **Hazelhoff**. *Kwartierstaat Lucas Hazelhoff, waarin de kwartieren Hazelhoff, de Boer, van Hoorn en Daanje*. Met index, 128 pagina's.

21168 **Van der Woude**. *Vander Woude, van der Woude. A historical account*. Beschreven worden de nakomelingen van Klaas Sierts van der Woude en Lutske Jakobs Geertsema, die in 1852 te Marum woonden. Nakomelingen o.a. in Canada.

21175 **Schuringa**. *Een familiegeschiedenis 1649-1811*. Stamreeks van Tjapke Jans en Tjakke Jans, die in 1812 de familienaam Schuringa aannamen; 27 blz.

21176 (**Spahr**) **van der Hoek**. Overzicht van dit Fries/Groningse geslacht, dat afstamt van Caspar Spaar te Lich in Rheinland-Westfalen, wiens nazaat Johann Jacob Sparr ca. 1790 naar Nederland kwam. Met veel aanvullende informatie, index, 155 pagina's.

21263 **Houtman**. *Kwartierstaat van Willem Houtman, geboren 26-11-1929*. De kwartieren komen grotendeels uit het grensgebied van Groningen en Friesland.

21264 **Houtman**. *Genealogie Houtman 1654-2001*. Stamvader is Popke Jansen, roderoe te Niekerk. Veel nazaten in het Westerkwartier en ver daarbuiten.

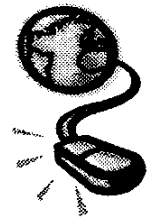
21325 **Schuringa**. *Overzicht van de familie Schuringa, in het bijzonder van het nageslacht van Hindrik Schuringa en Geessien Pot*. Stamouders zijn Albert Hermans Ligger en Lammechien Thiessens, tweede helft 17^e eeuw te Wildervank.

Doopboeken geklapperd

Door een aantal vrijwilligers is een begin gemaakt met het klapperen van de doopboeken in de provincie. Inmiddels zijn Adorp, Aduard, Den Andel, Appingedam, Baflo en Raskwerd, Engelbert en Schildwolde gereed. Binnenkort volgen meerdere andere plaatsen (in het gericht van Selwerd en plaatsen beginnende met een 'B')

Extra sluiting vanaf Hemelvaartsdag

De studiezaal is gesloten van donderdag 29 mei t/m zaterdag 31 mei.

In deze rubriek komen interessante homepages en nieuwe digitale bestanden aan bod. Tips kunt u mailen aan antonia.veldhuis@hetnet.nl.

In GenLias staan binnenkort (planning in juni) alle Groninger huwelijksaktes. In tegenstelling tot Fryslân (Friesland) heeft Groningen de ouders van de echtelieden vermeld en de leeftijden. In Fryslân is dat slechts bij een klein deel van de aktes het geval. Een leuke optie vind ik zoeken op vader (of moeder) van de bruid of bruidegom. Zo heb je in twee keer zoeken (vader bruidegom, vader bruid)(moeder bruidegom, moeder bruid) een heel gezin bij elkaar. Voor dopen gaat dat ook op. Fryslân stond al geruime tijd met alle aktes in GenLias, die ook op te roepen zijn via de site van het Ryksargyf. Of zoals het nu heet Tresoar, locatie Ryksargyf. Op te roepen via www.ryksargyf.org of www.tresoar.nl.

Haga Broekema gaf een veel sneller adres voor het opzoeken van de aktes van Fryslân, die bovendien de mogelijkheid geeft op de totale provincie te zoeken: www.varkevisser.org/links/bsfries.html.

Ook de quotisatie uit 1749 (belasting), naamaanname van 1811 en een deel van de memories van successie staat hierop. Ook het grootste deel van de huwelijken voor 1811 is te raadplegen. Een aanrader! Welke methode u ook kiest, denk eraan naast de datum ook het aktenummer te noteren en (in de beginperiode) de maire waaronder de plaats viel. Dat scheelt veel zoekwerk op het archief.

Even terzijde: huwelijksbijlagen van kleinkinderen geven soms, in geval de ouders overleden zijn, de overlijdensdata van de grootouders. Ik kwam het onlangs nog tegen: een overlijdensdatum van een voorouder die voor 1811 overleden was en nergens stond genoteerd. Bij het huwelijk van de 56-jarige kleinzoon in 1850 is een akte van bekendheid opgemaakt waarin diverse getuigen verklaren de overledene wel te kennen en te weten in welke plaats hij overleden was en in welk jaar.

Op www.stichtingfaf.nl kunt u zien welke klappers er op Tresoar Fryslân (lokatie Ryksargyf) staan van dopen, trouwen, overlijden, speciecohierien, weesboeken, autorisatie, burgerboeken, hypotheekboeken e.d. voor 1811. Men heeft ook al een deel van de memories van successie en van het notarieel archief geklapperd. Te bereiken via **projecten** en **publicatie**. De huwelijken staan voor een groot deel op internet.

Www.gemeentearchief.nl, de homepage van het gemeentearchief Leeuwarden, of Historisch Centrum zoals het nu heet, heeft nu ook het burgerboek van Leeuwarden op internet staan. Alfabetisch op voornaam, patroniem en achternaam. Door het aanklikken van het naamblok krijg je een hele serie namen. Via **stamboomgegevens**, **primaire stamboomgegevens voor 1811** en **NH lidmaten 1581-1850** kom je op de lidmatenlijst, waar je behalve op naam ook zoeken kunt op plaats van herkomst, als die tenminste was vermeld. Er staan ruim 700 personen uit Groningen op de lijst. Ze worden per 5 getoond. Maar het loont dus de moeite even op deze lijst naar een voorouder uit het Groningse te zoeken.

Www.kareldegrote.nl intypen geeft de homepage waarop afstammelingen van Karel de Grote staan. Aanklikken van het links op het scherm staande **wegwijzer** geeft een rij verwijzingen. Om te zien of u afstamt van Karel de Grote klikt u **zoekmachine** aan, waarna de verwijzing volgt naar de betreffende reeksen of de mededeling volgt "no documents found". Via het intussen bekende **ctrl f** (tegelijk de ctrl toets en de letter f indrukken/typen) krijgt u het zoekscherm waarmee de naam (na die inge-

tikt te hebben) snel gevonden is.

Wilt u iets lezen over rampen, ziekte of andere ellende die Groningen tussen 1500 en 2000 teisterde, ga dan naar <http://rampen.pagina.nl>, klik op **diverse** (rechter kolom, bijna onderaan) en **rampenpublicaties**. Dat geeft 249 boektitels over branden, 642 over watersnood en storm en 585 over epidemieën in Nederland. Door het zoekscherm te openen (**ctrlf**) en daarin Groningen te typen kunt u gericht zoeken.

<http://www.de-wit.net> is de pagina van Herman de Wit. Hij digitaliseerde in samenwerking met anderen "de Naamlijst voor den Telefoon dienst 1915". Via zijn pagina is die (link staat rechtsonder) te bereiken. Hij is in opbouw, ongeveer 89% is klaar. Zoeken kan op achternaam en op plaatsnaam.

Erg gemakkelijk om namen te zoeken zijn de diverse CD's die van genealogische tijdschriften verschenen zijn. Dat zijn o.a. *Gens Nostra*, *Jaarboek CBG*, *De Nederlandsche Leeuw* (1883-1983), *Nederland's Patriciaat* (1910-1997, de zg. blauwe boekjes), *Nederland's Adelsboek* (1903-1987, de zg. rode boekjes) en *Bronnen voor Indisch genealogisch onderzoek*. Om het zoekgemak nog groter te maken kunt u (tip A. Lups) deze op de harde schijf kopiëren zodat alle bestanden in een keer te doorzoeken zijn i.p.v. steeds per CD. Eis is een grote harde schijf, dus een computer die vrij nieuw is.

Veel plezier met deze "nieuwe" links en tips. Reacties, nieuwe tips, links en digitale bronbewerkingen blijven welkom.

Nieuwe boeken: Verschenen of nog te verschijnen

Eilko van der Laan, eilko@wishmail.net

Nieuwe boeken

Regionaal besef in het Noorden. M.G.J. Duijvendak (red.). Groninger Historische Reeks 24, Uitg. Van Gorcum 2003, ISBN 9023239105, 148 pagina's, gebonden, € 17,90.

Historische opstellen aangeboden aan prof.dr. P.Th.M. Boekholt bij zijn afscheid als hoofddocent in de regionale geschiedenis aan de RUG op 23 november 2001.

De Hottinger-atlas van Noord- en Oost-Nederland 1773-1794. H.J. Versfelt. Heveskes Uitgevers 2003, ca. 250 pagina's, gebonden, € 40,00 bij voorintekening, na 7 juni € 49,95.

Militaire ingenieurs hebben ruim tweehonderd jaar geleden grote delen van Noord- en Oost-Nederland in kaart gebracht middels fraaie en zeer gedetailleerde topografische kaarten. In vrijwel alle gevallen gaat het hier om de oudste betrouwbare kaarten van het betreffende gebied. Opgenomen zijn o.a. stad Groningen en omliggend gebied, Westerwolde (grensstreek), Zuid-Oost Drenthe, praktisch geheel Overijssel en Gelderland, oostelijk van de lijn Deventer-Arnhem.

Versteend verdriet. Symbolen en gedichten op grafstenen. J.Veld en L. van der Vliet. Uitg. Aspekt 2002, 136 pagina's, € 17,00.

Funeraire cultuur. De mooiste gedichten en de belangrijkste symbolen zijn in dit handige overzichtswerk verzameld door de auteurs.

Veenkoloniale Volksalmanak 15. Uitg. Veenkoloniaal Museum 2003, ISBN 9073777259, € 9,00. In dit deel onder andere onderwerpen over:

De omgeving van de huidige Kielsterachterweg,
Het Kielster Veer,
Nico Bulder,
Hoogezand-Sappemeer Tentoonstelling 1935,
Brinta.

Historisch Jaarboek Groningen 2002. Uitg. Van Gorcum, 2002, 186 pagina's, € 15,95.

Hervonden Stad 2002. Jaarboek voor archeologie, bouwhistorie en restauratie in de gemeente Groningen. Uitg. Stichting Monument en Materiaal en Dienst RO/EZ van de Gemeente Groningen, 128 pag., geïllustreerd, € 8,00.

Tweehonderd jaar Spijsuitdeling in Groningen 1802-2002. P. Holthuis. Uitg. Noordboek, 2002, € 15,00.

Hoek van Ameland. De geschiedenis van een plek, een huis en zijn bewoners. A. Brand & G. Mulder. Geb., 168 pagina's, s.o. en leeslint. Uitg. Passage.

Groningen op glas. Beelden van vijftig jaar archeologisch onderzoek 1910-1960. P. Kooi & K. v.d. Ploeg. Uitg. Egbert Forsten & Profiel, 2003. 56 pagina's, gebonden, € 15,90.

De aanzet tot dit boek was een project om een collectie waardevolle glasplaatnegatieven te conserveren. De collectie behoort tot de documentatie van het Groningse Instituut voor Archeologie. De opnamen zijn gemaakt tijdens oudheidkundig bodemonderzoek en veldverkenningen in de eerste helft van de twintigste eeuw. Zo zijn er afbeeldingen van de afgravingen van de wierden van Eenum, Leens en Stitswerd, de middeleeuwse kerken van Bierum en Leermens en de grote ontginningen in Westerwolde.

Bevolkingsatlas van Nederland. Demografische ontwikkelingen van 1850 tot heden. Uitg. Elmar, samenstelling Nederlands Interdisciplinair Demografisch Instituut, 2003, ISBN 9038913648; rijk geïllustreerd en voorzien van vele kaarten, € 25,00.

Deze atlas geeft middels kaarten een beeld van de enorme demografische ontwikkelingen die in de laatste anderhalve eeuw hebben plaats gevonden.

De Atlas van Kooper. Unieke verzameling historische kaarten van Groningen. Meindert Schroor. Uitg. Profiel, 2003, 148 pagina's, gebonden, veel kaarten zijn afgedrukt op dubbele pagina's; er zijn ruim 70 kaarten in afgebeeld; verschijnt in mei 2003, prijs € 39,50, na verschijnen € 47,50.

Johan Kooper, directeur van de Provinciale Waterstaat tussen de twee Wereldoorlogen, verzamelde de kaarten om zijn werk "Het waterstaatsverleden van de provincie Groningen" te kunnen publiceren (1939). De schitterende verzameling bevindt zich nu op het Provinciehuis en is onlangs geheel gerestaureerd. Van 12 t/m 28 mei is er een tentoonstelling in het nieuwe provinciehuis over dit onderwerp.

- Voor de spelregels van deze rubriek: zie *HuppelDePup* nr. 1 van 2003 blz. 29
- Adres: Hoendiep 117, 9743 AP Groningen; e-mail: thijs.ijzerman@planet.nl

ANTWOORDEN

1996/19 WEG

Eza Weg, geboren 1857? te 't Zandt is op 18-10-1879 te Bedum gehuwd met Tonnis Hendriks Bödeker, geb. 20-7-1856 te Bedum, overl. 1885 te Winsum, zoon van Hermann Heinrich Bödeker; zijn beroep was bij het huwelijk brandmeester. Voor zover ik nu kan nagaan hebben zij tenminste 1 zoon gekregen, nl. Wilhelm Herman Hendrik, geb. 1880. Verdere gegevens ontbreken nog omdat mijn nageslacht meer met Aafke te maken heeft.

Aafke Weg, geb. 27-1-1855 te 't Zandt, overl. 16-3-1928 te Wildervank, is 24-11-1877 gehuwd met Rudolf Bödeker, broer van Tonnis Hendrik, geb. 22-6-1851 te Bedum, brandmeester/steenfabrikant, overl. 26-6-1885 te Obergum.

Zij hadden drie dochters:

1. Hilje, geb. 25-7-1878 te Kantens, gehuwd met H. Holle, overleden ??
2. Trientje, geb. 12-12-1880 te Kantens, gehuwd met J(ohannes) L(inardus) Straat (de grootouders van mijn man), overl. 29-8-1970 te Groningen
3. Frederike geb. 23-10-1883 te Kantens, overl. 18-5-1885 te Winsum. Na het overlijden van Rudolf trouwt Aafke voor de 2^e keer op 7-11-1888 te Winsum met Renzo Jan Bödeker, broer van Tonnis Hendrik en Rudolf. Renzo Jan is geboren op 26-10-1861 te Bedum en overlijdensdatum onbekend, maar de plaats is waarschijnlijk Wildervank, want daar is hij in 1919 naar vertrokken (Westerdiep).

Als Aafke huwt met Renzo Jan is haar beroep steenfabrikante. Een broer van Aafke, Hendrik, was getuige bij dit huwelijk en was bakker te Niekerk. Aafke en Renzo Jan krijgen samen nog eens twee dochters:

4. Eza Henderika geb. 6-12-1894 te Winsum, gehuwd met P(ieter) Weijer en overl. 24-12-1971 te Veendam en
5. Renske Frederika Afina geb. 22-7-1897 te Kantens, gehuwd met R(oelf) S(ietse) van Dam en overl. 20-5-1969 te Finsterwolde.

Verder kan ik nog meedelen dat Freerk Weg kuipersknecht was en dat Siemon Jacobs Weg ook nog als beroep steenfabrikant (rond 1890) had (zie het boek: *Lipsker op de Groninger tichelwerken*). Tevens heb ik meerdere kinderen gevonden van deze Siemon Jacobs Weg, nl.: 4. Jacob, geb. 1821, gehuwd met Harmke Moorlag; 5. Aafke, geb. 1833, gehuwd met Johannes Brontsema en 6. Willemina, geb. 1817, gehuwd met Hindrik Brugmans.

Derk was eerder getrouwd met Harmke Hindriks, zuster van de vrouw van Freerk. Sommige gegevens heb ik van een oom van mijn man die het in 1977 heeft uitgezocht en ik ben in het bezit van vele kopieën van trouwaktes en foto's betrekking hebbende op Eza en Aafke Weg. Deze oom heeft alleen in rechte lijn gezocht, vandaar dat er meer gegevens zijn van Aafke dan van Eza. Andere gegevens heb ik pas uitgezocht via *Genlias* (en via internet, en zo kwam ik op de pagina van de NGV) en omdat nog niet alle gemeenten erop staan moet ik nog een keertje naar het archief in Groningen.

Gea Straat-Kammenga, Uithuizermeeden.

1998/1 DOORKAMP

In vraag 1998/1 vroeg Dorothy Stötefalk uit Geervliet naar de geboorte- en sterfdata van Elske Berends Doornkamp. Zoals ik er nu tegen aankijk is Elske Hindriks Doornkamp (en niet Elske Berends Doornkamp) een dochter van de vermelde Hindrik Jans (Doornkamp), die de geboorte van beide kinderen in Nieuweschans aangeeft. Deze Hindrik Jans werd op 8 maart 1794 in Wijmeer geboren, zoals W. Molema al meldde en is dus gezien de vermelde leeftijd in beide geboortectes vrijwel zeker de vader van Elske.

Kinderen zijn als hierna vermeld: Grietje (1823), Geeske (1825), Janna (1828), Jan (1829), Hendrik (1832), doodgeboren kindje (1835), allen geboren in Nieuweschans. Gezien de vernoemingen is Elske de oudste dochter en waarschijnlijk in Stapelmoor geboren in 1821 of 1822.

Teijo Doornkamp, Pelze

2002/12 NAGEL

De zus van mijn moeder trouwde met een Ido Nagel, die uit Farmsum (Delfzijl) kwam. Het echtpaar emigreerde rond 1908 naar Kalamazoo, Michigan, USA, met een paar kleine kinderen. Aldaar kregen ze nog een aantal kinderen. De kleinkinderen van dit echtpaar leven zover ik weet nog en de meesten wonen nog in Kalamazoo. Ik weet de voornamen van twee kleinzonen, t.w. Henry en Frits. De gegevens van Henry zijn: H.E. Nagel, 1745 East Ave E., MI 49004 Kalamazoo, Michigan, USA.

De opmerking dat de voorzitter van LN familie kan zijn is juist.

Wil Kruizinga, Almelo

2002/22 SCHUUR

Jan Schuur (geb. 19-4-1851) is 23-11-1877 te Finsterwolde getrouwd met Menna Veld uit Midwolda.

De vader van Jan Schuur is Lammert Berends Schuur (geb. 26-1-1817 te Finsterwolde).

De grootouders van Jan Schuur zijn Berend Geerts Schuur en Geeske Lammerts Swijgman. Uit dit laatste huwelijk:

1. Hindrik Berends Schuur (geb. 23-3-1815), getrouwd 19-1-1844 te Finsterwolde met Grietje van Dijk (geb. 23-2-1818);
2. Lammert Berends Schuur (geb. 26-1-1817) dit is de vader van Jan Wijgman Berends Schuur (geb. 1823), getrouwd 5-1-1847 te Finsterwolde, met Geesien Flap (geb. 1819);
3. Trijntje Schuur (geb. 1825), getrouwd 27-5-1853 te Finsterwolde, met Zwier Sijbrands Zwart (geb. 1825).

Lammert Berends Schuur is eerst getrouwd 7-4-1840 te Finsterwolde met Aaltjen Jurjens Stijkel (geb. 16-9-1804 te Finsterwolde); hij is daarna getrouwd 8-3-1844 te Finsterwolde met Antje Mank (geb. 30-8-1818 te Bellingwolde), waaruit Hero Schuur in 1848 geboren is; Lammert Berends Schuur is ten derde male getrouwd 31-5-1850 te Finsterwolde met Ebelina Hindriks Bakerman (geb. 1821 te Bingum/Hannover), waaruit Jan Schuur op 19-4-1851 geboren is; Lammert Berends Schuur is ten vierde male getrouwd 27-3-1863 te Finsterwolde met Grietje Roelfzema (geb. 1826 te Schildwolde/Slochteren).

Harm Braams, Nieuwegein

2003/2 BIEZE

De betreffende stammoeder, Geessien Bieze, is in Sappemeer geboren op 14 juni 1812. Dochter van Foeke Jacobs Bieze, schipper, en Martina Jeles Lassouw. Foeke Jacobs Bieze is een zoon van Jakob Jans Bieze en Geessien Gerrits Kraan. Zij hadden meerdere kinderen waar ik nog wel enige informatie over heb. Bieze is ook een van mijn voorouders waar ik onderzoek naar doe. Deze is echter een zijtak voor mij. Vandaar de karige beschikbare informatie. Graag ben ik bereid verdere informatie uit te wisselen met J. Berghout.
Henk Kroon, Scheemda

VRAGEN

2003/12 COST/KOST

Ik heb de volgende informatie:

Jan Claassens Cost (Kost) van Groningen, zelfstandig arbeider, ondertr. 5-5-1798 en tr. 13-5-1798 te Groningen met Lammegijn (Lammigje) Jans van Veendam, waarvoor Sikke Swart (neef).

Uit dat huwelijk:

1. Claas Cost, ged. 2-9-1798 te Groningen (Martinikerk)
2. Geertijn Cost, ged. 13-3-1801 te Groningen (Martinikerk), tr. 21-5-1829 (akte 100) te Groningen met Meerten Jacob (Jacobs) Veltman.
3. Steffen Cost, geb. 6-1-1803 te Groningen, Nederland Hervormd, begraven 29-1-1882 te Groningen, tr. 24-2-1828 met Maria Elisabeth Hellenberg, geb. te Doorn op 2-6-1805, begr. 28-12-1863 te Groningen.

Gevraagd de geboortedata en -plaatsen van Jan Claassens Cost en zijn ouders.

Jan Cost, Limmen

2003/13 PIETERS/WEG

Wie is bekend met de voorouders (waarschijnlijk te Adorp) van de ca. 1690 gehuwde Pieter Jans en Luchtertje N.N. te Adorp; uit dit huwelijk:

1692 Jantje Pieters; 1695 Pieter Pieters; 1697 Lijsbet Pieters; Luchtertje Pieters; 1700 Jan Pieters/Peters (Jan Pieters tr. 8-12-1726 te Adorp met Grietje Jacobs).

De achternaam Pieters resp. Peters gaat in 1747 bij doop van Jacob 21-2-1747 over in Weg. De lidmaten inschrijving van Adorp gaat vanaf 1692.

H.J. Weg, Zetten

2003/14 BECKERING-ROOT(D)NAT

Ik zoek gegevens over Joannes Willems Becker en Anna Maria Rootnat. Hun dochter Joanna Sybilla Becker is gedoopt 2-2-1787 in Nijmegen. Zij trouwde 20-4-1813 te Windeweer met Joannes Berents Brügge.

In het archief in Groningen behoren bij de huwelijksacte uit 1813 vijf bijlagen aanwezig te zijn. Er zijn er echter maar drie. Zeer waarschijnlijk betrekking hebbende op de ouders van Becker - Rootnat. In een bijlage staat dat Johannes Willems Becker gepensioneerd militair en reeds lang overleden was. (Verdronken in het Hoofddiep in Groningen) en dat ook de moeder reeds overleden was. Waar is het Groninger-Hoofddiep en waar werden verdrinkingen genoteerd?

Ik zoek het huwelijk en overlijden (plaats en datum) van Joannes Willems Becker met Anna Maria Rootnat. Via de reguliere methode heb ik niets kunnen vinden behalve wat vage aanwijzingen in *Gens Nostra*. Er werd wel een lidmaat gevonden in

Arnhem, die diende onder het regiment van Zijne Hoogheijt den heere vorst van Waldek. De verwijzing luidt: Johan Wilhelm Becker met attestatie, dezelve was ondertekent door D.C. Smidtsman V.D.M. in Venlo den 6 meij 1745 (zie *Gens Nostra* 56, 2001, pag. 606). In 1787 lag in Nijmegen het regiment van Plettenburg en dat had in 1785 in Philippine en Sas van Gent gelegen. De naam Root(d)nat komt over het algemeen in de omgeving van Rotterdam voor. Wie kan mij helpen?

Jan Brugge, Groningen

2003/15 MULDER

Ik ben bezig de stamboom te reconstrueren van de familie Mulder.

Boele (Boelo) Hinderks Mulder, steenkolenhandelaar, geb. 17-4-1809 te Veendam, ged. 7-5-1809 te Veendam, overl. 29-3-1888 te 's-Hertogenbosch op 78-jarige leeftijd, zn. van Hindrik Remkes Mulder, geb. Nieuw-Beerta 23-9-1760, overl. Bellingwolde 27-12-1824 en Jetssche Bouwes (Boeles), geb. rond 1780 te Klein Wieren (Frl).

Getr. (1) te 's-Hertogenbosch 23-10-1835 met Eva van den Bosch, geb. 27-12-1803 te Rossum (Gld), overl. 3-6-1849 te 's-Hertogenbosch; uit dit huwelijk: Cornelis Hendrik Mulder, geb. 24-9-1839 te 's-Hertogenbosch, overl. 4-3-1919 te 's-Hertogenbosch.

Getr. (2) te 's-Hertogenbosch 4-5-1850 met Elisabeth Groenewald, 39 jaar oud, keukenmeid, geb. te Schijndel, ged. 10-6-1810 te Schijndel, overl. 8-3-1881 te 's-Hertogenbosch, dr. van Johannes Groenewald en Johanna Elisabeth Noter.

Vraag: Zijn er meerdere kinderen uit het huwelijk van Boele Hinderks Mulder met Eva van den Bosch voortgekomen?

Guus Mulder, 's-Hertogenbosch

2003/16 HENDRIKS

Gezocht levensloop en voorouders van het echtpaar Johannes of Jannes Hendriks, bij zijn huwelijk van Leens, en wonende te Rasquert, overl. vóór 1811, tr. Uithuizermeeden 21-5-1769 Frouke Jans, van Oosternieland (zij kan gedoopt zijn aldaar 1-10-1752 als dr. van Jan Berends en Anje Jans, maar was dan bij het huwelijk wel erg jong). Mogelijk was de man smid, maar de aankoop van een smederij in Rasquert is niet gevonden.

Uit dit huwelijk zijn bekend (waarschijnlijk incompleet):

- Hindrikje Jannes, geb./ged. Eenrum 21/25-4-1779, overl. vóór nov. 1806, tr. Baflo 23-5-1802 Hero Jacobs, beide van Rasquert
- Janna Jannes [later Smit, ook wel Smeding], geb./ged. Rasquert/Baflo 12/23-9-1787, overl. Houwerzijl 5-1-1858, tr. Baflo 25-11-1810 Jakob Hendriks [Zomer].

Er is vergeefs gezocht naar de herkomst van Jannes en naar andere kinderen uit dit huwelijk in verschillende plaatsen in de omgeving.

A. Bousema-Valkema, Hoevelaken

2003/17 JANTZEN

Doeke Jantzen en zijn zoon Hieronimus verkrijgen in 1588 in de stad Groningen het gildrecht. Doeke is een zoon van Johan Krudener uit Emden.

Gevraagd: echtgenotes, voorouders en verdere gegevens van bovenstaande personen.

Hermann Fisscher, Emden

Bestuur van de afdeling Groningen van de Nederlandse Genealogische Vereniging

- **Voorzitter** J.W.H. van Campen De Hop 4 9301 PM Roden
jwh@dolfijn.nl 050 – 501 82 14
- **Vice-voorzitter** M.J. IJzerman Hoendiep 117 9743 AP Groningen
(Afgevaardigde) *thijs.ijzerman@planet.nl* 050 – 311 97 07
- **Secretaris** R. Ploeger Grutto 16 9728 XJ Groningen
ruploeger@hetnet.nl 050 – 525 15 09
- **Penningmeester** G.J. Kaman-Broekhuizen Tammingastraat 9 9978 PA Hornhuizen
(Webmaster) *annet@kaman.nl* 0595 – 48 70 74
- **Bestuurslid** N.T. de Oude Turfsingel 35 9712 KJ Groningen
(DIP) *ntdeoude@wxs.nl* 050 – 318 95 55

Redactie HuppelDePup

H.J.E. Hartog	Snelliusstraat 28	9727 JN Groningen	<i>hjihartog@wanadoo.nl</i> 050 – 525 33 33
J.B. Kranenborg	Westinghousestraat 36A	9727 GX Groningen	050 – 526 41 57
E.F. van der Laan	Valge 3	9965 PD Leens	0595 – 57 19 92
A. Veldhuis	Dr. A. Plesmanlaan 75	9269 PJ Veenwouden	0511 – 47 58 98
M.J. IJzerman	Hoendiep 117	9743 AP Groningen	050 – 311 97 07

Contactdienst (CALs)

T.K.J. Wagenaar Spleghelstraat 103 9721 JT Groningen *tkjwagenaar@hotmail.com* 050 – 526 67 01

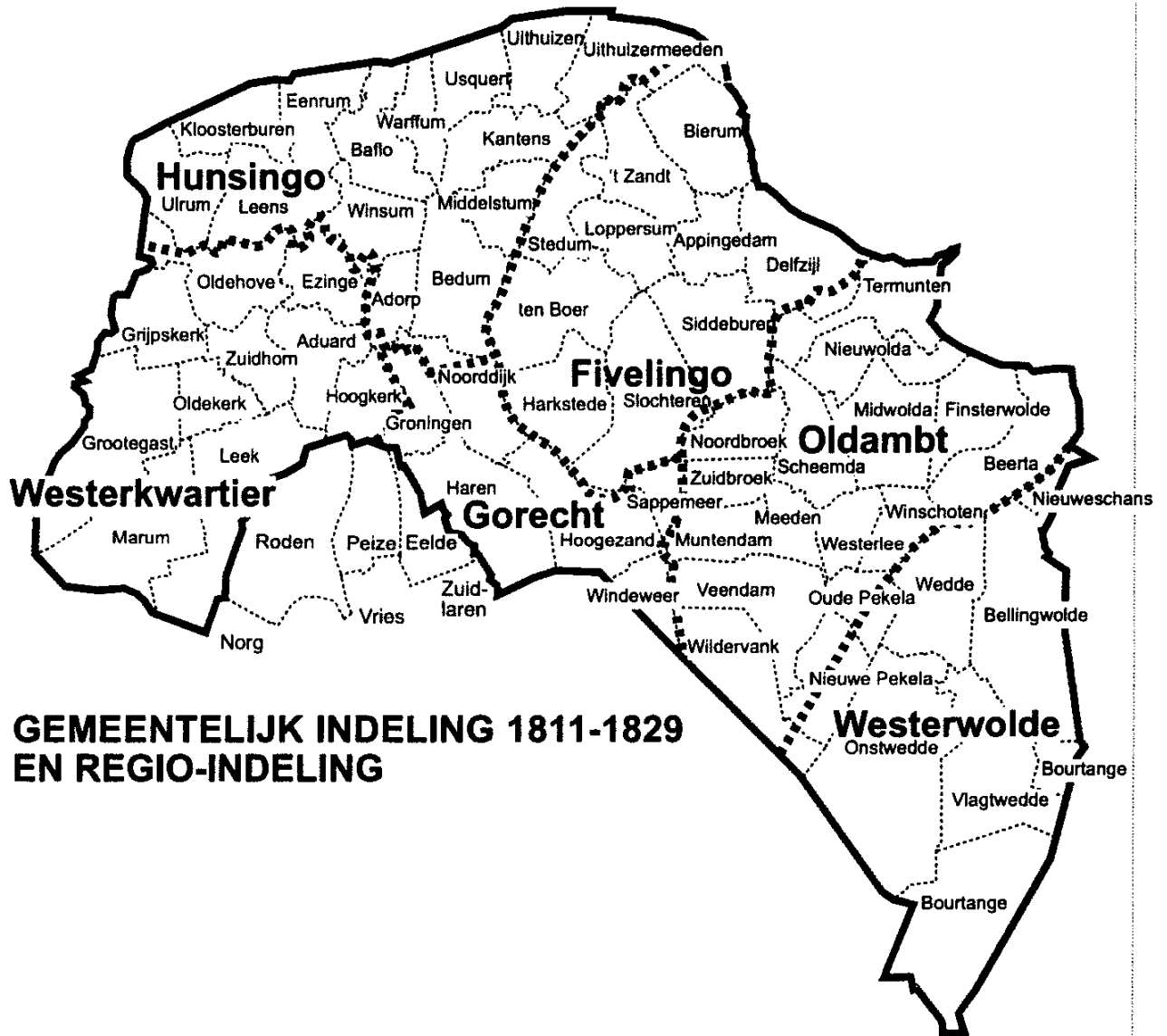
Knipseldienst

F. Renssen Hoofdweg 396 9765 CT Paterswolde *renssen@wanadoo.nl* 050 – 309 40 55

Afdelings website

www.ngvgroningen.nl

Kin'n wie joe help'n?		BBS	Computer algemeen	Contactdienst	Genealogie beginners	Genealogie gevorderden	Heraldiek	HazaData	NGV algemeen	ProGen	Internet	Kadaster	Notariteit
Ir. A. Daae	050 – 309 22 93						✓						
M.J. de Lange	058 – 280 24 85				✓	✓		✓					
M.J. IJzerman	050 – 311 97 07				✓	✓		✓	✓			✓	✓
J.W.H. van Campen	050 – 501 82 14				✓	✓							
H.J.E. Hartog	050 – 525 33 33				✓	✓			✓				
A. Veldhuis	0511 – 47 58 98				✓	✓							
P. Molema	079 – 342 36 80	✓	✓					✓			✓		
R.O. Roffel	050 – 577 04 01							✓					
T.K.J. Wagenaar	050 – 526 67 01			✓						✓			
E. Landzaat	050 – 573 57 74								✓	✓			
G.W. Kuijk	050 – 403 15 97							✓					

HuppelDePup

ISSN-nummer: 1380-7277

Indien onbestelbaar: Ruud Ploeger, Grutto 16,
9728 XJ Groningen